

ONZE VOGELS

46e jaargang no. 9, 1985

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

use!

De /

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom,
gironummer 1148324, telefoon 01640 - 3 50 07.
Geopend 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur.
's Zaterdags gesloten.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), W. Beckman,
A. Dommerholt, J. Forsten, J.J. Krol, E.J. Lensink,
W.C. Oonk, Joh. M. van Pelt, A.F. Smit, H.J. Veerkamp
en E.M. Wessels.

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsstraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.
2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dalftsen, telefoon (05293) 12 57.
Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a,
4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26.

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: L. Poppema, Zuiderweg 93,
9744 AA Groningen, telefoon (050) 56 51 75.
District Friesland: H. Suichies, Ruusbroeckstraat 28,
8913 HN Leeuwarden, telefoon (058) 15 16 92.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7826 EL Barger Oosterveld, telefoon (06910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 1 30 06.
District Gelderland: P. Vierhuis, Veldkersmeene 22,
3844 RB Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 7 26 08.
District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 1 13 98.
District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk,
Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag,
telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4,
4561 WN Hulst, telefoon (01140) 1 38 16.
District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg,
Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide,
telefoon (01646) 31 17.
District Oost Noord-Brabant: A.H. Meesterburnie,
Verdilaan 21, 5707 RG Helmond, telefoon (04920) 25609.
District Limburg: H.J. Nooijen, Reigerstraat 29,
5932 VX Tegelen, telefoon (077) 3 34 58.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:

Tj. Boersma, Verzetstraat 13, 8923 CP Leeuwarden,
telefoon (058) 66 60 37.

Tropen, parkieten etc.:

P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 3768 CN Soest,
telefoon (02155) 1 53 01.

Zangkanaries:

W.J. Vermeij, Leppa 36, 9204 JE Drachten,
telefoon (05120) 1 72 42.

ONZI

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 600,-, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 45,- bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV. Indien men het maandblad per luchtpost wil ontvangen wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend. Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIAALCLUBS

Het lidmaatschap van de speciaalclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wen men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese vogels en hun hybriden

L.J.E. Reintjens, Keulerstraat 5,
6372 KD Schaesberg, telefoon (045) 31 34 10.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Gras- en Grote parkieten

H.J. van Doorne, Beurtschipper 58,
3201 GA Spijkenisse, telefoon (01880) 2 24 76.
Entree f 5,-.

Insecten- en vruchtenetende vogels

A.P. Wessels, Postbus 1591,
3000 BN Rotterdam, telefoon (010) 19 70 10.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Japanse meeuwen

A.J. Boet, Cypergras 16,
3068 CA Rotterdam, telefoon (010) 20 21 36.
Contributie f 17,50 per jaar, entree f 5,-.

Vorm- en Postuurkanaries

G.J.S. Nijhuis, Wilderinkstr. 31,
7555 DS Hengelo, telefoon 074-91 17 03.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Zebravinken

D.J. Elzinga, Zuiderweg 93,
9744 AA Groningen, telefoon (050) 56 51 75.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 33,50 per kalenderjaar. Overmaking bij vooruitbetaling op giro 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonneme OV. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot e met december.

VOGELS

ISSN 0030-3224

BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 50.000)

REDACTIE

C.E. van Berkel
Chr. Walraven

Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties – ook die van leden en abonnees – met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de NBvV. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op 'Onze Vogels', van zuivere particuliere aard zie onder 'Vraag en Aanbod'.

VRAGEN OVER?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

HARZERS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16, 2322 LK Leiden.

KLEURKANARIES aan: J.A. Barsch, Binnenhof 26, 6535 TN Nijmegen.

VORM- EN POSTUURKANARIES aan: H.K. v.d. Wal, Mozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden.

EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN AGAPORNIDEN aan: D.A. Duijvis, St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN HUN BASTAARDEN aan: G. Horst, Coudvinkhaag 14, 3993 BC Houten.

TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan: M. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.

VRUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: E.M. Wessels Ravenhorst 28a, 3085 ZV Rotterdam.

GRASPARKIETEN aan: S. Harkema, Prov. weg 29a, 9677 PA Heiligerlee.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Geen retourporti, dan ook geen antwoord!

Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 21 oktober 1985.

IN DIT NUMMER

	pag.
De Cloncurryparkiet	388
Roodbruine of Kastanjeweaver	389
Ter overweging	390
Het kweken met Europese wildzangvogels	392
Bobbel 9	395
Weet u dit?	395
Vechtkwartels Gruiformes-Tuurnicidae	396
Kalender 1985	397
Enchytreen als vogelvoedsel	398
Het showen met grasparkieten	400
De Cactusparkiet: Behouden voor de liefhebber!	401
Key-west Kwartelduif	405
Rijstvogel Padda Oryzivora	406
De Roodkopamacine	408
Roodstaartgors	409
De Japanse Meeuw	410
Wat lezers schrijven	411
Groenvoorzieningen in volièrres	413
Spreeuwpoten	414
Zebra vinken in 50 kleurenslagen	
Mutanten/Combinaties	417
Ervaringen met de Bruinborst-astrilde	418
De volièrre van de maand	418
Universeelkooi	419
Vraag & Aanbod	420
Aster	422
Watertorkruid	429

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
F. Thijssen Mill, Blankenstijn's Pett Farm B.V.	390
Stern van het hart, Gehu, St. Orni-Mondo	
Kasper Faunafood	394
Vogel '86	405
W. Rouppe van der Voort, Vogelhandel Rein van der Veen, Vogelhuis Kloeg, Fauna Metaalwaren b.v., Witte Molen	421
Fauna Metaalwaren b.v.	422
Konacorn	423
Tovo, CèDé eivoeders, Langhout dierhome	425
Joma-Print, Joko boxen, v.d. Hoven, Wolro	426
Vogel '86	427
Van Keulen	428
Holland diervoeders B.V.	429
Vogel '86, 404	430
Fauna Metaalwaren b.v., Animal	431
Witte molen	432

Foto voorplaat: Cloncurryparkiet

Foto: André Bruggeman

Ontwerp en druk: Steens Schiedam b.v.
Postbus 59, 3100 AB Schiedam – Telefoon (010) 62 29 22.

De Cloncurryparkiet

(*Barnardius barnardius macgillivrayi*)

Een naaste verwant van de cloncurry is, de wetenschappelijke naam zegt dit al, de wellicht beter bekende barnardparkiet. De cloncurry is nog lang niet zo algemeen en vermoedelijk ligt dit in het feit dat de soort pas laat, 1900, is ontdekt. Ook in de natuur worden ze blijkbaar niet zoveel waargenomen. Ze leven in uitgestrekte gebieden in Noordwest Queensland, in de omgeving van de stad Cloncurry in Australië.

De soort is een weinig groter dan de barnardparkiet, 33 cm, en lijkt wat slanker te zijn. Ze zijn uiterlijk meer pastelkleurig, hebben een helder gele buik en missen de rode voorhoofdsband. Hun houding is fier en hun vlucht is recht en snel. Alleen op de wat langere afstand zie je dat de vlucht ook wat golvend is.

Zoals bij veel parkietsoorten is het verschil in de geslachten niet altijd even duidelijk en zal men enige houvast hebben aan het verschil in grootte van de kop en de breedte van de snavelimplanting. Het alleen maar afgaan op de kleur is erg moeilijk en zeker bij jonge vogels niet te doen.

Het was pas in de zestiger jaren dat men in Europa over geslaagde kweekresultaten kon praten. Geleidelijk werd dit beter, kwamen er meer van deze vogels en ook meer liefhebbers er voor.

Tekst en foto: André Bruggeman

De verzorging geeft weinig problemen, ze zijn net zo sterk of net zo zwak als de meeste andere Australische parkieten.

Ook met de winter hebben ze weinig problemen als hun verblijf maar is voorzien van een tochtvrij nachthok.

Toen ik deze vogels pas had, stelde ik vast dat ze steeds de nachten doorbrachten hangend aan het gaas. De poging nog een stapje verder en bracht de nachten door hangend aan het gaas dat over de volière was gespannen. Ik heb erg veel pogingen ondernomen om dat gedrag te veranderen. Eerst trachtte ik bij het invallen van de duisternis de vogels naar binnen te jagen. Meestal had ik ze nauwelijks de rug toegekeerd of ze waren al weer buiten. Ik ging verder en nadat ik ze had binnengejaagd hing ik een opgezette roofvogel aan het gaas en door middel van een draad bracht ik er beweging in. Wie schetst mijn verbazing, ze trokken er zich niets van aan en

hingen rustig aan het gaas vrij dicht zelfs tegen de opgezette vogel aan. Vervolgens hing ik op enkele plaatsen jute zakken zodat ze niet aan het gaas konden hangen en tenslotte brachten plastic platen de oplossing. Ik plaatste deze aan de binnenkant van de vlucht zodat ze geen houvast meer konden vinden. Het heeft mij allemaal veel tijd en inspanning gekost maar ik ben er nu wel zeker van dat bij vriezend weer hun tenen in elk geval niet kunnen bevriezen. Ik vind niets erger dan een vogel met ontbrekende tenen. Een man die zijn pop bevliegt moet volledig zijn aan de poten en ook de pop zelf moet zich met de tenen goed aan de zitstok kunnen vasthouden. Is dat niet het geval dan heeft dat invloed op een goede bevruchting.

De kweek met de clonchurry geeft in het algemeen minder problemen als dat dit bij de barnards het geval is. Ze zijn wat gemakkelijker aan elkaar te koppelen en als zo'n koppel dan tenminste twee jaar oud is, zal het vroeg in het voorjaar overgaan tot gezinsuitbreiding.

Een legsel bestaat meestal uit 4 tot 5 eieren welke alleen door de pop gedurende drie weken worden bebroed. De man voert de pop op het nest en gaat hier mee door tot de jongen zijn uitgevlogen. Als de temperatuur niet al te veel gaat stijgen en het in de maanden april en mei nog wat koel blijft, kan een tweede broedsel worden verwacht. De pop broedt vast en laat zich niet gauw uit het nestblok verdrijven. Gebeurt dit onverhoopt toch, dan maakt de man haar wel duidelijk dat hij zulks niet op prijs stelt, beweegt hij haar weer terug te gaan.

De jonge clonchurry's verlaten na ongeveer vijf weken het nestblok en worden dan voorlopig nog enige tijd door beide oudervogels gevoerd. Overigens besteedt de man daar het grootste deel aan. Het vraagt ongeveer 15 maanden eer de jonge vogels op kleur zijn.

De voeding bestaat uit een goede parkietenzaadmengeling met extra bijmenging van plat witzaad. Een kleine hoeveelheid grijze zonnepitten wordt dagelijks apart bijgevoerd evenals zachtvoer en wekelijks een weinig fruit en otruidzaden. In tegenstelling tot de barnardparkieten nemen ze minder graag wortel en witlof op. Ook wat hun knaaiglust betreft zijn ze minder dan de barnards hetgeen niet wegneemt dat bescherming van het houtwerk van de voliëre geen overbodige luxe is. Ze zijn in het algemeen veel rustiger en minder luidruchtig dan de barnards. Kortom, het zijn pracht vogels met vele goede eigenschappen die hun plaats in de voliëre dik verdienen.

Roodbruine of Kastanjeweaver (*Textor rubiginosus*)

Foto Horst Bielfeld

Alhoewel ze qua verzorging nauwelijks afwijken van andere weversorten, is er nooit met deze 16 cm grote en vooral in de broedtijd zich zeer agressief gedragende wever gekweekt.

De mannetjes in broedkleed hebben een zwarte snavel, kop, kin en keel. De rest van de bevedering is roodbruin. Vleugels zwartachtig met witgele zomen. Ogen roodbruin en poten licht hoornkleurig. De popjes (zie foto) en de mannetjes in rustkleed zijn op de bovendelen grijsbruin met lange donkere bestreping. Boven het oog een witachtige streep. Onderzijde geelachtig lichtbruin, buik cremekleurig. Jonge vogels gelijken het sterkst op de volwassen popjes alleen zijn ze meer roodbruin.

De nominaatvorm komt voor van Noord Ethiopië en Somalia tot Noord Tanzania. De ondersoort *T.r. trohae* in Zuid Angola en het noorden van Zuidwest Afrika. Plaatselijk komen ze talrijk voor. Het zijn

echte nomaden en trekken van hot naar her. Broeden doen ze in kolonieverband. Het is aan de mannetjes om de nesten te bouwen. Ze doen dat snel en handig en met evenveel gemak, overigens niet altijd zonder strijd, weten ze meerdere popjes te veroveren. Het is aan de popjes om de eitjes uit broeden en de jongen groot te brengen.

De nesten worden in doornige struiken, welke talrijk in de savannen voorkomen, maar ook in acacia's gebouwd.

Als de mannetjes voldoende nesten hebben gebouwd en de door hen veroverde popjes zithen te broeden, trekken ze zich met de overige mannen onder elkaar terug, daarmee hun zwerwersbestaan voortzettend. Na de broedtijd voegen de volwassen popjes en de jonge vogels zich weer bij de mannetjes en trekken ze gezamenlijk op. Jonge vogels worden nagenoeg uitsluitend met insecten grootgebracht.

Ter overweging

door H.J. Veerkamp

Standaardeisen voor kleurkanaries zijn zodanig opgesteld, dat elke liefhebber die beschikt over voldoende kleurkennis er goed mee uit de weg kan. Wat we niet uit de standaardeisen kunnen halen is: Wat nu juist de kleurkwaliteit is van de bijkleur, zoals de goudtint en oranje-rood. Dit is ook een onmogelijke zaak, immers de meeste bomen zijn groen maar vooral in het voorjaar zijn er duizenden kleuren groen. Standaardeisen worden dan ook gehanteerd als richtlijnen, die behulpzaam zijn bij het keuren. Keuren is kijken en vergelijken en ervaring.

Voor al bij topvogels is juist het vergelijk de doorslaggevendende faktor. Ten hoogste 48 punten mag de keurmeester geven voor de rubriek kleur, ondanks dat het keurbriefje 50 punten als maximaal aangeeft. Waarom dan 48 punten? Is er geen betere vogel? Kan de totaalkleur niet hoger liggen dan de toegestane kleurpunten? Waarom puntenaftrek bij een mindere kwaliteit? Is de strafmaat, een wat geladen woord, altijd hetzelfde? Natuurlijk draaf ik wat door, het heeft echter alleen de bedoeling gedachten los te maken, die mogelijk bij kunnen dragen tot eenheid in het keuren en wederzijds begrip. Ons keursysteem is zondermeer goed te noemen, met duidelijke afspraken waar zowel de keurmeester en de inzender zich aan te houden hebben. De keurmeester is verplicht zijn omschreven taak volgens de gestelde regels uit te voeren en de inzender gaat stilzwijgend akkoord.

De keurmeester en de meeste liefhebbers weten dat bij het missen van een

nagel 2 punten afgetrokken worden in de rubriek conditie. Dat wil zeggen 2 punten van de 4 die normaal gegeven worden. Bij het ontbreken van een staart- of vleugelpen wordt 1 punt in mindering gebracht in de rubriek bevedering, in plaats van 13 worden dat er 12. De keurmeester treedt dus corrigerend op. Niet zo moeilijk, in de stan-

daardeisen staat zwart op wit dat hij verplicht is dat te doen.

Veelvuldig voorkomende fouten staan duidelijk omschreven, hierover behoeven geen misverstanden te ontstaan. Dus allemaal niet zo moeilijk.

Een ieder weet waar hij aan toe is, mits toegepast zoals bedoeld, dat wil zeggen opbouwend corrigeren. Niet meer en

SCHERPE MAAGKIEZEL

1. voor kleine zaadetende vogels
2. voor grote parkieten - patrijzen - fazanten en sporthoenders
3. voor postduiven

1. Uw vogels hebben geen tanden.... Wel een spiermaag. Zorg dat er SCHERPE KIEZEL in zit....!

VERKRIJGBAAR IN DIERENSPECIAALZAKEN
Waar niet verkrijgbaar bellen naar:

F. THIJSSSEN MILL

Telefoon 08859-17 37 b.g.g. 14 18 - Postbus 29

BLANKESTIJN'S PET FARM B.V.

Turbinestraat 22
3903 LW Veenendaal
Telefoon 08385-14530

Wij vragen te koop:
alle soorten kleur-,
zang- en postuur-
kanaries.

niet minder. Een veel omstreden punt is de rubriek houding. En toch is de houding van de vogel glashelder omschreven en zeker niet vatbaar voor een andere uitleg. Maar elk tentoonstellingsseizoenopnieuw teleurgesteelde inzenders. Alle moeite ten spijt, van opkooien en africhten, toch een 8 voor houding. Zouden de keurmeesters daar een stempeltje voor hebben? Een dergelijke vraag is niet bepaald een bijzonderheid. Nee, de keurmeester heeft daar geen stempeltje voor! Het moet ook gezegd worden, dat het gesjouw met kooien tijdens het voordragen en de ruimte op de keurtafel zeker niet altijd bevorderlijk is om de vogel tot rust te brengen. Van de andere kant moet de keurmeester de vogel de gelegenheid geven om tot rust te komen en zich te presenteren. Van de keurmeester wordt verwacht, dat hij de te keuren vogel positief en objectief benaderd. Dat wil echter niet zeggen, dat hij fouten over het hoofd mag zien en deze tot uitdrukking brengt op het keurbriefje. Ook de goede eigenschappen zal hij op dat briefje kenbaar dienen te maken. De keurmeester die gebonden is aan het toekennen van maximaal 48 kleurpunten, bij gepigmenteerden onderverdeeld in 29-19, heeft 2 punten ingehouden van de 50 punten die theoretisch mogelijk zijn. Deze 2 punten die nooit gebruikt mogen worden, als een soort ruimte, een veiligheidsmarge die open blijft voor de vogel die werkelijk het volkomen ideale kleurbeeld laat zien. Conclusie, de vogel met 48 kleurpunten zou nog kleine schoonheidsfoutjes mogen

hebben, terwijl wij stellen dat de vogel met 48 punten voor kleur de absolute top is. Dus er zou niets meer te verbeteren zijn. Dat is beslist onjuist. Als voorbeeld de pigmentvogel.

Is de bestreping aan beide flanken volkomen gelijk? Is het bestrepingpatroon in het rugdek zodanig, dat elk streepje even breed en lang is? De volheid van kleur en intensiteit van de goudtint en orangerode bijkleur bij verschillende vogels in één stam zijn hoogst zelden van gelijke kleurkwaliteit. De bijkleur die verweven is met de pigmentkleur is bij de agaath anders dan bij de isabel. Het oranjeroed bij oranjeroedbruin is totaal anders dan het oranjeroed bij oranjeroedbrons. Zo maar een enkel voorbeeld om duidelijk te maken, dat de verschillende nuancerings in kleur, zowel van de hoofdkleur en bijkleur, die wij waarderen met punten moeilijk is en veel ervaring vereist. Onderling vergelijk is noodzakelijk en dient als hulpmiddel om de kleurpunten vast te stellen. En juist daar zit de knoop! Het vergelijkingsmateriaal op een onderlinge tentoonstelling is meestal minder in aantal dan op een nationale, districttentoonstelling of bondskampioen. Daar gaan we dan en is de vraag beantwoord waarom er verschillen optreden van 3 of soms meer kleurpunten. Commentaar is dan niet van de lucht. Overigens heel begrijpelijk, want de inzender op grote tentoonstellingen zendt gewoonlijk geen vogels in van 86 of 87 punten. We kunnen ons voorstellen, dat je als liefhebber die op de onderlinge show 90 punten scoorde zich diep teleurgesteld

voelt en dit ervaart als een afgang. Soms wordt dat ook nog kenbaar gemaakt door onparlementaire uitdrukkingen, die niet bepaald in het voordeel zijn van de keurmeesters. Doch listen we mild zijn met onze kritiek. Ik ben ervan overtuigd, dat elke keurmeester zich volledig inzet en keurt naar beste weten en kunnen. Ondanks voorschriften en standardeisen speelt juist vooral op een bondskampioen het grote vergelijk een doorslaggevende rol. Men kan zich afvragen of op een onderlinge tentoonstelling de voorschriften soepeler gehanteerd worden.

Een andere vraag is echter: Wat is bepalend? Het vergelijk of de gedachte van de 2 punten marge, die in het keursysteem ingebouwd is voor de nog meer ideale vogel? Een dergelijke demarcatielijn is ook te vinden bij alle andere vogels die op het vraagprogramma voorkomen. Het is een goede zaak dat we ons realiseren dat een jaar van zorg en voorbereiding in soms nog minder dan 5 minuten bekeken kan zijn. Een momentopname die ons aller zorg vraagt, van de inzender en keurmeester. Een momentopname heeft alleen kans van slagen als het object van alle kanten op de juiste manier belicht wordt. Een overweging waard.

NBvV-KALENDER 1986

Een zo schitterend uitgevoerde kalender voor zo weinig geld koopt u elders nergens.

Formaat 29 x 30 cm. met 24 zeer fraaie vogelafbeeldingen in kleur.

Vastgestelde verkoopprijs slechts f 6,50.

Verkrijgbaar bij uw afdeling of rechtstreeks van het bondsbureau.

Voor afdelingen is de inkoopprijs bij 10 of meer exemplaren f 5,00 per stuk.

Bestellen door overmaking van het verschuldigde bedrag op giro 1148324, t.n.v. NBvV te Bergen op Zoom.

Per omgaand ontvangt u het bestelde franco thuis.

Het kweken met Europese Wildzangvogels

De Merel

door Wiel Höppener

Het is een druilrige, regenachtige najaarsdag waarop wij meer als ons lief is, elk jaar weer met de regelmaat van de klok opgezadeld worden. Terwijl ik wat gedachtenloos naar buiten staar, zie ik een merel de laatste bessen van mijn vuurdoornstruik verorberen.

En eigenlijk zonder dat ik daar erg in heb, dringt het tot mij door, dat deze „gevleugelde zwartrok” zoals hij in de volksmond ook wel eens genoemd wordt, een toegestane wildzangvogel is, die door ons vogelliefhebbers achteloos over het hoofd wordt gezien, ja zelfs vaak niet eens meer wordt opgemerkt, maar die bij nader inzien wel degelijk recht heeft op wat meer belangstelling van onze kant.

Het is inderdaad zo dat de merel (*Turdus merula*) in zo grote getale in de natuur aanwezig is, dat de meeste mensen er geen aandacht meer aan schenken net als dat met de huismussen ook het geval is. Een uitzondering hierop vormen de volkstummers in de lente, wanneer ze hun zaden en opkomende plantjes tegen de eetlust van deze zwarte rakkers moeten beschermen. Maar laten we niet vergeten, dat de merel een nuttige vogel is die uit onze samenleving niet meer is weg te denken.

Uiterlijk

Wanneer we op de lagere school aan de

kinderen zouden vragen hoe een merel er uit ziet, dan riep de hele klas „zwarte vogel met de gele bek”. Als daarentegen gevraagd werd hoe een putter er uit ziet, dan zou waarschijnlijk géén enkel vingertje omhoog gaan. Maar de merel, die kennen ze allemaal. Iedereen kent de merelman met zijn stemmig gelijkmatig zwart verenkleed, zijn oranje-gele snavel en gele oogranden, zijn bruine ogen en zijn eveneens bruine poten.

De pop is meestal iets groter en forsere dan de man. Ze is bruin-zwart van kleur en van onderen iets lichter bruin gevlekt. Haar snavelkleur is bruin tot grijsachtig. De jongen lijken op de pop, maar zijn nog meer gevlekt en hun snavel is hoornkleurig.

Algemeen

Van oorsprong is de merel een bosvogel, maar momenteel kan men ze haast overal aantreffen, hoewel een deel van hen de oude leefwijze (het bos) nog niet heeft opgegeven. We spreken heden-tendage dan ook nog over de bosmerel-

en de stadsmereel. Deze laatste heeft zich intussen volledig aan het stadsgevoel en aan de menselijke omgeving aangepast.

De in het bos levende merels zijn schuw, zodat men hun gezang wel hoort maar de vogels zelf nauwelijks ziet.

Behalve in Noord-Scandinavië komen de merels in geheel Europa voor. Merels uit Noordelijke gebieden zijn trekvogels en trekken in het najaar naar het Middellandse-Zeegebied. De bij ons levende merels zijn daarentegen voor het merendeel standvogels.

Biotoop

Het leefgebied van de merel kent praktisch geen grenzen. Hoewel ze graag enige beschutting hebben, zoals kleine bomen, heesters en struiken, leven ze in stadsparken alsook in de tuintjes van onze woonhuizen. Bovendien kan men ze ook nog aantreffen in wild-ongecultiveerd (ruderaal) terrein alsmede in open land.

Zang

De merel is vooral bekend om zijn melodieuze zang die ons mensen aangenaam in de oren klinkt. Hij is een van de eerste voorjaarsboden. In de vroege lente, vaak als er nog sneeuw ligt, laat de merel vanaf een hoge plaats, hetzij vanaf de top van een boom of de schoorsteen van een huis, zijn melancholieke fluittonen horen. Hij zingt veel en lang, vooral 's morgens als het nog donker is en tegen de avond tot in de nacht. Vooral na een voorjaars regenbui of onweer, zingt de merelman het hoogste lied laag van toon maar zeer melodius.

Ik vind het heerlijk om 's morgens gewekt te worden door een zingende merel vlak voor mijn raam, daar ik toch steeds vroeg opsta. Maar ik kan mij ook indenken dat er mensen zijn die hierover een andere mening hebben.

Leeftijden

De gemiddelde leeftijd van de merel ligt om en nabij de twee jaar. Exacte cijfers zijn mij niet bekend. Momenteel vliegt er een merelman in mijn tuin rond met enkele witte plekken op zijn kop. Ik zie hem dagelijks en ik ben benieuwd hoelang dit duren zal.

De merel in de volière

Hoewel de merel als volièrevogel weinig in trek is, valt met deze vogel best te kweken in de volière en onze Zuiderburen hebben hiermee al de nodige ervaring opgedaan. Op een tentoonstelling enkele jaren geleden in België zag ik een tweetal gekweekte merelmutaties, namelijk de witte en de isabel. Mooie vogels, zonder meer. En voor diegenen die een merel in de volière echt iets ongewoons of zelfs abnormaal vinden, heb ik hier een ander **ongewoon** voorbeeld. Een goede vriend van mij heeft in zijn volière **eigenkweek** met een vaste passende voeding geringde huismussen.

En voor het geval u nu een lachje moet onderdrukken, zou ik u zachtjes willen toefluisteren: „probeer het zelf eens, het valt best tegen.“ Op die manier krijg je wel respect voor andermans kweekprestaties.

De voeding

De merels zijn hoegenaamd alleseters en voeden zich hoofdzakelijk op de grond. Het is interessant om ze te observeren als ze op wormenjacht zijn. Ze hippen en lopen over het gazon en blijven plotseling met een ruk stilstaan. Ze luisteren en kijken. Ineens schiet de kop naar voren en de snavel omklemt een flinke pier. Die vecht voor zijn leven en geeft zich zo maar niet gewonnen. De merel trekt en trekt onderwijl steunend op zijn uitgespreide staart. Even later

ligt de pier op het gras en verdwijnt weldra in de merelmaag. Al scharrelend voeden de merels zich verder met slakjes en andere insecten. In de herfst wordt het menu aangevuld met allerlei vruchten en bessen die in dit jaargetijde in ruime mate in de natuur aanwezig zijn. Bovendien wordt allerhande keukenafval door de merels in dank aangenomen en hier denk ik vooral aan oud brood, kaaskorstjes, appel, resten gekookte aardappelen. Deze laatste niet bij strenge vorst geven, want in een mum van tijd veranderen deze aardappelen in ijsklonten en dan hebben de vogels daar ook niets meer aan. In de winter wordt zelfs een soepbeen helemaal schoon en leeggepikt.

De voortplanting

De nestbouw van de merels begint reeds in het vroege voorjaar. Ze zijn weinig kieskeurig en bouwen hun nest praktisch overal. Vaak worden twee of drie broedsels grootgebracht in hetzelfde nest. In de vuurdoornstruik voor mijn schuur zitten elk jaar minstens drie merelnesten welke gelijktijdig in gebruik zijn. Vanuit mijn kamer kan ik de vogels

„Opmerkelijk van de afgebeelde witte merel is dat ze in 1984 in de normale periode drie legfels heeft uitgebracht en grootgebracht. Echter in november van dat jaar had ze weer een legsel van 5 eieren waarvan er 2 bevrucht waren. Op 28 november is er een ei uitgekomen maar het witte jong is slechts een dag oud geworden.“

Foto: Andre Bruggeman

goed observeren en als ze met de nestbouw bezig zijn, is het een drukte van belang. Van alles wordt aangesleept en dan noem ik met name: droog gras, bladeren, mos, takjes, worteldraadjes, veertjes, stukjes touw, papier, haren en zelfs stukjes plastic. Dit alles wordt met modder tot een stevig geheel gevormd. Oude verlaten merelnesten blijven nog jaren intact en kunnen heel goed in de volière geplaatst worden als nestgelegenheid voor andere vogels en met name de goudvink zal hier dankbaar gebruik van maken.

Het legsel van de merel bestaat in het algemeen uit 4 of 5 blauwachtig-groene eitjes met rood- en geelbruine vlekjes. De broedduur bedraagt 14 dagen en is

het werk van de pop, terwijl de man zich in deze tijd steeds in de buurt van de nestplaats ophoudt.

Als de jongen geboren zijn, is het voor de oudervogels werken geblazen. Vanaf de ochtendschemering totdat het 's avonds donker is, zijn ze onophoudelijk in de weer om de jongen van de nodige snavelkost te voorzien. Na circa 17 dagen verlaten de jongen het nest, maar zijn dan nog vrij onbeholpen en kunnen nog niet goed vliegen. In deze periode vallen de meeste slachtoffers, vooral door de kat voor wie deze om voedsel roepende jongen een makkelijk prooi zijn.

Maar ook de eksters doden jonge merels en zelfs de oudervogels, dat heb ik al vaker met eigen ogen gezien. Dat is nu eenmaal de wet van de natuur. „Eten of gegeten worden, of de een zijn dood is de ander zijn brood.“ Als vogelvrienden vinden wij dat erg, maar dat is nu eenmaal de kringloop.

Nemen we nu als voorbeeld de drie merelnesten in mijn vuurdoornstruik. Vier jongen per nest, dat is 12 stuks. Drie legfels per merelkoppel per jaar is drie maal 12 is 36 jonge merels per jaar, alleen in mijn tuin. Stel u voor dat al deze vogels in leven zouden blijven, dan werden wij het volgend jaar geconfronteerd met een merelplaag en dat is toch niet te wensen. Daarom moeten wij aanvaarden zoals het nu gebeurt. De mens hoeft niet in te grijpen, de natuur regelt zichzelf.

Conclusie

Zo hebben wij gezien dat over de merel die ons dagelijks bijna voor de voeten loopt en ons desondanks nog niet opvalt, toch het een en ander te vertellen is. Ja bij nader inzien, heeft deze nuttige vogel, deze geliefde zanger, recht op wat meer waardering van onze kant.

Laten we hopen dat deze cultuurvolger, die zich al lang aan de levensomstandigheden in steden en dorpen heeft aangepast en die wij als standvogel beschouwen, nog heel lang gast rondom ons huis mag zijn. Want als wij niet meer gewekt worden door deze vroege zanger, nou dan ziet het er niet meer zo best uit, ook voor ons mensen niet.

Wanneer we alles nog eens op een rijtje zetten, is de merel best interessant om er in de volière mee te kweken en dat zeker met de mutanten, de witte en de isabel. Vindt u ook niet?

Dat was dan het verhaal over „De Merel“. Een toegestane wildzangvogel, die ons eigenlijk niet opvalt, maar die er wel degelijk is.

Tot een volgende keer.

Bobbel 9

Bij het bespreken van kenmerken die niet of niet direct als erfelijk kunnen worden aangemerkt moet een keuze gemaakt worden, het zou te ver voeren om alles wat onder deze noemer thuis hoort in deze serie te behandelen. Gelukkig bestaat een onderwerp dat als geen ander voor bespreking in aanmerking komt, gewoon omdat dat onderwerp ons allen zeer bezig houdt. Gedoeld wordt op het formaat ofwel de grootte, van alles dat in onze volièrés vliegt.

Formaat is voor velen een wensdroom, anderen krijgen er grijze haren van, weer anderen voeren een continu-gevecht om te bereiken wat gewenst wordt. Velen menen dat het formaat een erfelijk aangelegenheid is, als je maar kritisch genoeg bent ten aanzien van de te gebruiken ouderdieren krijg je altijd jongen die groot genoeg zijn. Redelijkheid gebiedt vast te stellen dat dit lang niet altijd het geval is, ook uit kritiekvrije ouderdieren wordt nakomelingen die als „ondermaats“ getaxeerd dient te worden, de praktijk heeft dat al duizenden malen aangetoond.

Formaat is niet erfelijk, in ieder geval niet erfelijk, zoals bijvoorbeeld de pigmentontwikkeling dat is. Het is redelijk te veronderstellen dat U daar anders over denkt, dat U daarover een andere mening heeft, laten we maar eens wat voorbeelden onder de loupe nemen.

1. Karel is een boom van een vent, hij is

getrouwd met de zeer struise Truus, Truus is zwanger. Niemand onder ons durft te voorspellen hoe groot uiteindelijk het kind dat Truus draagt zal worden, ervaring heeft ons geleerd dat dat niet of nauwelijks te voorspellen is. Zeker is dat en Truus en Karel groot zijn, onzeker is het formaat van het product dat door beiden voortgebracht werd. Jan en Bianca hebben een gewoon formaat, zo rond de 1.75 mtr. ze hebben drie kinderen waarvan de kleinste 1.95 mtr, groot is; bij ons aan de overkant hebben ze twee kinderen, zijn dat even ondeurtjes vergeleken bij hun ouders, het scheelt zomaar 25 centimeter.

2. In Siberië woont, overigens vrijwillig, het niet-dissidente echtpaar Putter (Mevr. en Dhr. Carduelis-Carduelis), een zeer fors uit de kluiten gewassen ouderpaar met een hele schare eveneens uit de kluiten gewassen kinderen; ze hebben familie in Nederland wonen, die zijn echter veel kleiner, er schijnt ook nog een Spaanse tak van de familie te zijn, nog kleiner dan de Nederlandse tak van de familie Carduelis-Carduelis.

3. De familie Kanarie heeft gezinsuitbreiding, twee kanariëndertjes moeten onderhouden worden. Helaas is een van de twee kinderen foel, dat vinden althans vader en moeder Kanarie. Het mooie kind wordt duidelijk voorgetrokken, krijgt alle lekkere hapjes, de lelijkere

krijgt zo af en toe wat overblijfsels toegestopt. Eenmaal uitgevlogen stellen de ouders verbitterd vast dat die ene niet alleen lelijk is maar ook nog erg klein.

Samengevat:

1. het formaat van de ouderdieren biedt geen garantie voor het formaat van de uit hen verkregen jongen;
2. het uiteindelijke formaat is mede afhankelijk van de geboorteplaats, ook wel het stambiotoop gebeten;
3. voedingsdeficiënties beïnvloeden het formaat drastisch.

Waaruit volgt dat het formaat van geheel uitgegroeide vogels de resultante is van een aantal interne en externe factoren, het erfelijk mogelijke formaat wordt alleen bereikt als die factoren optimaal op elkaar inwerken, anders niet. Intern is een sleutelpositie weggelegd voor hormonen, op het moment dat geslachtshormonen (gonadotroop of oestrogeen) geproduceerd worden in het vogellichaam remt de groei, groeihormoonproductie wordt geremd door geslachtshormoonproductie. Extern spelen de volgende zaken een rol: het biotoop, geboortetijd, nestgrootte, voedselbeschikbaarheid, temperatuur v.d. omgeving, het wel of niet aanwezig zijn van natuurlijke vijanden, de taakopvatting van voederende ouderdieren. Al met al een hele waslijst, in de volgende Bobbel zal e.e.a. uitgediept worden.

K.R.

Weet u dit?

TENTOONSTELLINGSTIPS

Voor het welslagen van een tentoonstelling is het van groot belang dat de inzenders hun vogels streng selecteren en alleen vogels inzenden die in goede conditie en aan de TT-kooi gewend zijn; dat het bestuur de betreffende keurmeesters tijdig een herinneringsbrief stuurt, tevens zorgdraagt voor een complete en goed uitgewerkte blinde lijst en voor voldoende keurbriefjes van alle te keuren vogels; dat vooral in de ledenvergadering of in het aan de inzenders toe te sturen TT-reglement duidelijk het prijzenschema en de indeling van het bondskruis wordt bekend gemaakt; dat er gebruik wordt gemaakt van de voorgeschreven TT-kooien; dat er geen vogels met gekleurde ringen ter keuring worden voorgedragen en dat er een catalogus naar het bondsbureau wordt gezonden. Maak tijdens de TT goede propaganda voor de liefhebberij en probeer door ledenwerving uw afdeling sterk te maken. Veel succes!

VOGELMARKTEN

Afdelingen die een vogelmarkt organiseren dienen er streng op toe te zien dat de aan te bieden vogels in goede conditie zijn en behoorlijk zijn gehavest. Tracht er ook aan mee te werken dat er over de betreffende vogels zo veel mogelijk goede informatie wordt verstrekt.

BESTELLINGEN CENTRAAL MAGAZIJN

Plaats uw bestelling van materialen die u voor uw TT nodig heeft vooral tijdig en draagt zorg voor een gelijktijdige betaling. Vergeet daarbij niet de portkosten te betalen. Raadpleeg de prijslijst en vul nauwkeurig uw bestellijst in zonder daarover de betaling te hebben ontvangen, kunnen we geen bestellingen afwerken. Ook willen we u nog wijzen op de fraai uitgevoerde OORKONDEN waarvan is gebleken dat die door de inzenders/prijswinnaars zeer worden gewaardeerd.

Vechtkwartels

Gruiformes – Turnicidae

Deze familie leeft hoofdzakelijk in het zuiden van het oostelijk halfrond van Zuid Spanje over Afrika tot Madagascar en van India en China naar het zuidoosten over de Filippijnen, Malacca tot Nieuw Guinea, Australië, Nieuw Caledonie en de Salomons eilanden. Deze vogels zijn nauw verwant aan de Trappen.

Ze hebben dan ook overwegend geen achterteen en bij mijn weten is alleen de gekraagde Vechtkwartel (*Pedionomus torquatus*) afkomstig uit Zuidoost Australië uitgerust met een stevige achterteen.

Het merkwaardige van deze kwartels is dat ze polyandries (gehuwd zijn met meer dan één man) leven vandaar dat de hennen van deze kwartel dan ook feller en mooier gekleurd zijn dan de hennen. Het zijn doorgaans nogal kleine kwartels variërend van 12 tot 20 cm. groot en allemaal prakties met dezelfde schutkleuren. Ze vliegen niet snel op alleen als ze beslist niet anders kunnen. Mocht er gevaar dreigen dan lopen ze liever hard door het terrein weg en verbergen zich snel in de vegetatie ter plekke, je kunt ze als ze eenmaal verborgen zitten, met een dot van de vegetatie zo oppakken ze houden zich dan

roerloos. Je legt ze op de rug in je hand en zet je ze weer neer dan blijven ze eerst even liggen om vervolgens er als een pijl uit de boog vandoor tegaan. Ze rennen dan ook liever een heel eind weg, om dan, als het beslist niet anders kan, pas op te vliegen. Ze zijn onderver-

---

Tekst: T. de Graaf

---

deeld, volgens mijn gegevens, in 16 soorten, en de enige soort die trekt uit deze familie is bij mijn weten de Chinese Vechtkwartel. Nog een afwijkende soort is de 12 cm. grote Plevierkwartel (*Ortyxelos*) die in het droge steppengebied van de Sahara voorkomt. Deze vogel lijkt meer op een leeuwerik dan op een kwartel althans wanneer hij vliegt. Hij heeft namelijk witte schoudervlek-

ken en witte toppen aan de verder zwarte vleugels, die in de vlucht duidelijk opvallen. Deze soort legt daarentegen ook maar twee eieren terwijl andere soorten doorgaans vijf tot zeven eieren kunnen brengen. De broedduur bedraagt doorgaans dertien dagen. De jongen zijn nestvlinders en worden zoals gezegd door het haantje uitgebroed en grootgebracht om daarna, na ongeveer zo'n twee á drie weken, hun eigen weg tegaan. De meesten zijn met veertien dagen zelfstandig. De soort waar ik het over hebben wil en die in mijn bezit is, is de Zwartborst Vechtkwartel (*Turnix tanky*). Deze kwartel kwam ik bij toeval tegen toen ik bij een vogelkennis langs ging. In eerste instantie kon ik ze niet thuisbrengen daar ik ze nogal groot vond voor Vechtkwartels. Daar ik nog een kwartelgek ben heeft die kennis ze enige weken later dan ook voor me

KALENDER 1985**Wilson's Paradijsvogel**

Het verspreidingsgebied van de Wilson's paradijsvogel is betrekkelijk klein. Voor zover mij bekend komt deze soort alleen voor op het eiland Waigeo ten noordwesten van de Vogelkop van het voormalige Nieuw-Guinea en het veel kleinere eilandje Batanta. Op Nieuw-Guinea heb ik diverse balgen van paradijsvogels gezien, zowel in Sorong, Manokwari als Fakfak, maar daar was geen Wilson's paradijsvogel bij. Toch is de afstand Waigeo-Vogelkop voor dergelijke vogels slechts „een stap“.

Het lijkt mij overbodig een signalement van deze prachtige vogels te geven, omdat de foto op het kalenderblad erg duidelijk is.

Omtrent de nestbouw in de vrije natuur is weinig bekend. In gevangenschap gehouden vogels hebben aangetoond, dat zij een korvormig nest bouwen, waarin doorgaans twee eitjes worden gelegd. De kleur is licht roomkleurig met vanaf de stompe pool bruine lengtestrepen. Mag ik iets vertellen over de kleurstof van de eieren? Over het aantal kleurstoffen dat gebezigd wordt, is men het niet eens, maar de autoriteit op dit gebied, wijlen Van Pelt Lechner, neemt aan dat het er drie of vier zijn. Tijdens de reis van het ei door de eileider maakt het twee bewegingen, namelijk een voortgaande – in de richting van de uitgang – en een om zijn lengteas draaiende en krijgt daardoor de schaalkleur. Maar – en nu komt het – op deze regel zijn uitzonderingen: de eieren van de paradijsvogels vertonen – zoals boven gezegd – lange rechte overlangse strepen, welke onverklaarbaar zijn bij een dergelijke wentelende beweging. De balts van de Wilson's paradijsvogel biedt een fantastisch schouwspel. Het mannetje maakt de oppervlakte rond een uit de grond groeiende tak volkomen schoon en ontdoet ook de tak van alle eventueel aanwezig gebladerte, zodat de zon haar stralen kan laten spelen op het verenkleed van de vogel, zonder dat dit gehinderd wordt. De eigenlijke dans bestaat uit allerlei diepe buigingen, draaiingen wendingen enz., enz. Uiteraard kunnen de wijfjes een dergelijk vertoon niet weerstaan en spoedig volgt dan ook het huwelijk.

meegenomen. Ik dol gelukkig met mijn nieuwe aanwinst. Ik kreeg ze in de winter en heb ze in broedkooien ondergebracht, wel apart van elkaar, daar ze elkaar niet verdraagden. Het waren twee hennen en een haan. Het voorjaar daarop heb ik ze los gelaten in mijn tropenvolière, die redelijk goed beplant was. Als voer werd er een goed mengsel tropisch zaad verstrekt half om half met universeel. Daarnaast nog enkele meelwormen en de rest scharrelden ze zelf in de volièrte wel bij elkaar. Al gauw zag ik dat de ene hen door de andere verjaagd werd en ze haar in haar nabijheid niet duldde. Voor mij het sein om mijn kostbare bezit te beschermen. De rust was spoedig weer gekeerd en het duurde dan ook niet lang of ik zag de hen op een heel merkwaardige manier de haan lokken. Stokstijf stond ze stil onderwijl, als 't ware heupwiegend, de haan te verleiden en met een roepend gebrom van oe-oe-oe, werd de plaats aangegeven waar ze zich bevond. Heel apart en zeker de moeite waard om dit te aanschouwen. Het valt op dat deze vogels graag met opgezette veren lopen ze zijn dan ook doorgaans niet zo glad als andere kwartels. Het duurde niet lang of er lagen eieren voor dat ik het goed en wel in de gaten had, verborgen tegen een zogenaamde russenpol (een biesvormige pol). Daar was een koepelvormig nest gebouwd gestoffeerd met mos en gedroogd gras. De eieren waren donker-groene met donkerbruine vlekken. Als de haan op het nest zat zag je hem haast niet zitten, een perfect geheel dus. Om zeker te zijn van nafok heb ik het eerste legsel weggenomen, wetend van kennissen, dat het grootbrengen van vechtkwartels en het optokken een hoofdstuk apart is. Ik dacht zo bij mij zelf, ik heb al zoveel kwartels grootgebracht ik laat ze tussen de Chinese dwerkwartels lopen en dan gaat de rest vanzelf. Maar niets was minder waar, als hun de eerste dagen niets aangeboden wordt gaan ze onherroepelijk dood zo is mijn ervaring. Ik heb nog geprobeerd ze via een stokje in honing gedrenkte mierpoppen te voeren en dat ging prima maar je was er wel uren mee bezig. De eerste ronde mislukte totaal. Intussen was de haan weer gaan broeden op vijf eieren. Ik was dan ook vast besloten om er van af te blijven, alleen heb ik de hen er tijdens het broeden wel weer bij weggehaald, wat volgens mij wel goed is. Na dertien dagen stapte pa van het nest met drie kuikens, twee eieren zijn niet uitgekomen. Ik heb alleen 's morgens en 's avonds een theelepeltje buffello wormen bijgevoerd. Het ging prima en met tien

dagen heb ik ze geringd met 4mm. ringen. De haan voert de jongen vanuit de snavel, zelfs het water laat hij druppelsgewijs in de vragende bekjes vallen; fantastisch om te zien. Wat zit die natuur toch goed in elkaar. Het was een prachtig gezicht het grut met pa door de volièrte te zien scharrelen. Dit duurde tot ruim veertien dagen. Toevallig dat ik er weer eens naar zat te kijken, dat de haan één kuiken aanpakte en wegsmeet. In eerste instantie dacht ik die werd bestraft, maar niets was minder waar. Toen ik even later weer ging kijken was de hele zaak door de volièrte verspreid en voor mij hoog tijd om in te grijpen. De jongen werden ondergebracht in een kunstmoeder wat achteraf niet hoefde want ze zaten reeds goed in de veren. De jongen pikten reeds hun voedsel van de grond dus ze zijn zelfs heel zelfstandig. Mijn ervaring is nu dat zodra de jongen tien tot veertien dagen oud zijn ze rustig bij de haan vandaan te halen om ze dan tegen de ouders te beschermen. Ik heb ook een legsel in de broedmachine uitgebreed en later de kuikens bij de haan met kuikens gezet in de volièrte en dat werd zonder meer door de haan geaccepteerd. Diegene die de afgelopen Bondsshow in Breda is geweest, heeft ze kunnen bewonderen. Daar werd tevens een NBvV oorkonde mee behaald. Naast de Zwartborst Vechtkwartel met gele snavel en groenachtige poten, is er ook één met zwarte snavel en donkerder poten. Ze waren trouwens allebei aanwezig op deze show. Rest mij nog te vertellen dat de kleur overwegend donkerbruin is met enige streeptekening op de rug, zwarte borst, gevlekt overgaand naar de onderbuik die weer donkerbruin is, in de hals overgaand naar de rug die steenrood tot lichtbruin is. De henen zijn vrij eenvoudig van kleur, van grijs tot bruin. De nogal vrij grote snavel is puntig en geel van kleur. Met een paar fel gele ogen maakt het vogeltje zo te zien een niet bange verschijning, wat hij ook best niet is. De poten zijn geelgroenig van kleur. Ik weet niet of u misschien weleens de kuikens van een Emoe gezien heeft, nou deze jonge Vechtkwartels hebben haast dezelfde kleur, hetzelfde model en manier van lopen. Kleine dribbelpasjes met opgeheven kopje. En dan nog die leuke streeptekening met felle donkere oogjes, al met al een lust om te zien deze kleine miniatuurtjes. Het blijft opletten, want het zijn en blijven echte Vechtkwartels, maar ondanks alles zeker de moeite waard om te houden. Ik heb het afgelopen jaar zeven jongen gekweekt met veel plezier en heel veel geleerd.

De
sele

Enchytreen als vogelvoedsel

door Prof. Dr. Anthonie Stolk

Enchytreen die door de aquariumliefhebbers al sinds jaar en dag als visvoedsel worden gebruikt, blijken ook een uitstekend voedsel voor verschillende vogels te zijn, mede als opfokvoer voor het grootbrengen van de jongen. Gunstige ervaringen heeft men in dit opzicht gekregen met de kwartelastrild, het Sint-Helenafazantje, het baardmannetje, de boomkruiper, de kalenderleeuwerik, de Madraskwikstaart, de winterkoning, de blauwgrijze tangara, de bruinborstrietvink, de grote granaat- of purpergranaatastrild en het blauwfazantje. Overigens blijken die tot de ringwormen behorende enchytreen ook bij andere soorten met succes te kunnen worden gebruikt, zodat het ons goed leek om in een kort artikel de praktische kweek van deze voedzame witte wormpjes te behandelen.

Bij de paring liggen de beide partners dicht tegen elkaar aan, waarna ze beginnen met een slijmproductie. Door dit slijm raken ze aan elkaar vastgekleefd en kunnen ze voor de zaadoverdracht enige tijd rustig blijven liggen. De bevruchte eitjes komen in een cocon terecht, waarin ze goed beschermd zijn en ongestoord tot ontwikkeling kunnen komen. Door de coconwand heen kan men de eieren zien liggen, waarbij een sterke loop goede diensten kan bewijzen. Ook de ontwikkeling van het jonge wormpje is op die manier uitstekend na te gaan.

De kweek van de 20 tot 36 millimeter lange wormen blijkt eenvoudig te zijn. Men gebruikt hiervoor platte kistjes die van een goed-sluitend deksel zijn voorzien. Bloembakjes (eventueel van Styropor of plastic materiaal) zijn ook heel geschikt, als ze maar niet al te klein zijn (10 x 40 x 10 centimeter bijvoorbeeld).

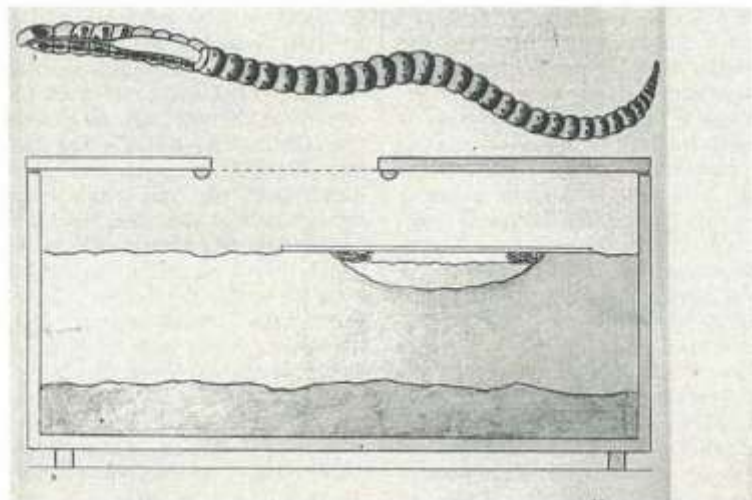
Als voedingsbodem wordt een mengsel van gelijke delen turfmoles en tuinaarde gebruikt, terwijl men ook nog losse potgrond of bosgrond toe kan voegen. Turfmoles blijkt van essentiële betekenis te zijn en kan eigenlijk niet worden gemist. Met genoemd mengsel wordt ongeveer driekwart van de kistjes gevuld. In het midden van de voedingsbodem wordt een klein kuiltje gemaakt, waarin voor-

zichtig de voedselbrei wordt gebracht. Ter afdekking wordt wel een glasplaat gebruikt (ook door ons persoonlijk), maar hierover blijken de meningen wel enigszins verdeeld te zijn. Men moet namelijk bedenken dat dit rotting in de bovenste laag van het substraat in de hand kan werken, zodat men met de grootste nauwkeurigheid te werk moet gaan. De kweekportie van de wormen wordt

in het kuiltje gebracht, waarna men kan afdekken met een laagje voedingsbrei en een laagje turfmolesmaarde. De glasplaat brengt dan de definitieve afdekking tot stand, waarbij met wel terdege voor een goede ventilatie dient zorg te dragen. De glasplaat mag dan ook zeker niet te sterk worden aangedrukt.

Cekookte havermout blijkt een uitstekend voedsel voor de wormen te vormen, desgewenst met toevoeging van wat margarine en suiker. Absoluut noodzakelijk is dit echter niet, evenmin als het toevoegen van wat aardappelbrij of ander zacht levensmiddelenafval, wat door sommige kwekers (met succes overigens) wel wordt gedaan. Op dit punt bestaan er verschillende persoonlijke recepten die een gevolg van zelf-experimenteren zijn geweest.

Het vochtig houden van de voedingsbodem kan heel goed met water waaraan een vitaminepreparaat is toegevoegd, geschieden, terwijl het ook aanbeveling verdient om een gistpreparaat te geven. Persoonlijk nemen wij daarvoor een edelgistpreparaat (Sanal of Plus bijvoorbeeld) om in voedingsgehalte hoogwaardige enchytreen te krijgen. De

kweektemperatuur moet rond de vijftien graden Celsius worden gehouden. Men dient hierbij altijd op rotting bedacht te zijn en met het oog daarop zeker niet teveel voeren. Binnen twee tot drie dagen moet het voedsel zijn geconsumeerd, waarna men een nieuwe portie kan geven. Al spoedig krijgt men de nodige ervaring op dit punt. Alvorens te voeren laat men de kweek ongeveer drie weken rustig staan. Wordt de voedingsbodem te nat door het vochtig houden, dan ontstaat zuurstofgebrek en zullen de wormen wegtrekken om betere plaatsen te vinden.

Is het kuilje met voldoende voedselbrey gevuld, dan zullen de wormen zich onder de glasplaat verzamelen, waar ze gemakkelijk met een breedgetande pincet kunnen worden gepakt, waarna men ze zorgvuldig schoonspoelt. Ze kunnen echter zo stevig met de omringende aarde verbonden zijn, dat ze niet zonder meer in handen zijn te krijgen. Men kan ze dan met aarde en al op een schotelje of deksel plaatsen, waarna het geheel op een warme ondergrond wordt gezet, de radiator van de centrale verwarming bijvoorbeeld. Reagerend op de warmte zullen de wormen dan naar het oppervlak gaan om daar kluiten te vormen, die gemakkelijk te pakken zijn.

Het verdient aanbeveling om een kweekbatterij van enige kistjes te gebruiken, zodat men altijd (ook in de winter!) over voldoende enchytreeën beschikt en men uit elk bijvoorbeeld een week kan voeren. Met dit laatste dient men echter wel de vereiste matigheid te betrachten, want de wormen blijken een hoge voedingswaarde te bezitten en hebben met name een hoog vetgehalte. Bij teveel voeren kan vervetting (van de lever en de geslachtsorganen bijvoorbeeld) optreden. De enchytreeën zijn daardoor bij sommige kwekers in een wat kwade reuk komen te staan. Ten onrechte evenwel, want bij voedselgebrek en in de wintermaanden zijn ze vaak de redder in de nood en blijken ze als een welkome aanvulling op het menu te kunnen dienen. Ze kunnen dan eigenlijk in het geheel niet worden gemist. Na verloop van tijd verdient het aanbeveling de voedingsbodem in de kweekkistjes te verversen. Daartoe past men een kunstgreep toe en plaatst hen open in de zon, waarna de

wormen al spoedig de droge bovenlaag zullen verlaten om zo snel mogelijk diepere lagen op te zoeken, waar de vochtige turfmoლაar de ze beter bevalt.

Voorzichtig wordt de bovenlaag dan met een lepel verwijderd en door een verse hoeveelheid turfmoლაar de vervangen. Na toediening van voedsel, bevochtiging en het plaatsen van de glasplaat zal dan gewoonlijk een nieuwe vermenigvuldiging ontstaan en zal men spoedig weer flinke hoeveelheden enchytreeën kunnen oogsten.

Dit verversen van de bovenlaag blijkt absoluut noodzakelijk te zijn; niet in het minst om ongewenste parasieten uit de kweek te weren. Kleine zwarte sluipwespen vormen te allen tijde een groot gevaar voor de kweek en moeten onmiddellijk na het constateren met kracht worden bestreden. Een in een insecticide gedrenkte lap in de kist op de glasruit kan in dit opzicht wonderen doen, terwijl de enchytreeën er zich in het geheel niets van aan blijken te trekken. Ook verdient het aanbeveling de kweekkist daarmee bijtijds aan de buitenkant te bespuiten.

Springstaarten zijn heel wat minder gevaarlijk, daar het slechts voedselconcurrenten van de enchytreeën zijn en niet werkelijk schadelijk zijn. Ze zijn gemakkelijk te verwijderen door de kweekkist scheef te houden en hen krachtig weg te blazen. Na onderdompeling van de kweekkist in water raakt men hen ook wel kwijt, omdat de springstaarten dan op het wateroppervlak terechtkomen.

Mijten vormen in de kweekkist een groot probleem. Bij een te grote voedselhoeveelheid in de kist zal men er vroeg of laat mee te maken krijgen. Met het oog daarop is het van belang vaker kleine hoeveelheden tegelijk te voeren, waarbij grote nauwkeurigheid is vereist, daar de wormen nooit te lang zonder voedsel mogen blijven.

De beste bestrijdingsmethode van de mijten is een lap met petroleum die in een hoek van de kweekkist wordt gelegd. Evenals springstaarten zijn mijten alleen maar voedselconcurrenten van de enchytreeën. Ze kunnen eveneens door onderdompeling van de kweekkist worden verwijderd. Een zuiver-biologische bestrijdingsmethode speelt hier ook een rol in de vorm van pissebedden

en spinnen. Als deze dieren in de kweekkist terechtkomen, doet men er goed aan ze als vrienden te beschouwen, want ze vernietigen de lastige mijten. Rustig laten zitten dus en mochten ze wegblijven, dan kunnen misschien enige spinnen als gezondheidspolitie in de kweekkist worden geplaatst.

Enchytraeus albus wordt behalve in bloempotten van kamerplanten ook in composthopen (vooral bij rottende knolrapen) en in aangespoeld zeewier aangetroffen. De worm blijkt voor planten schadelijk te kunnen zijn door het beschadigen van de wortels. Het dier stelt weinig eisen aan de temperatuur en kan in de wintermaanden zelfs bij de gewone kamertemperatuur worden gekweekt. Bevriezing wordt niet overleefd, maar een tijdelijke afkoeling kan uitstekend worden doorstaan. Zulke wormen kunnen uitstekend in het vrije veld worden verzameld en als voedsel worden gebruikt. Het verdient echter geen aanbeveling ze in de kweekkist te brengen, daar zij met de reeds aanwezige dieren kunnen paren en op die manier de kweekstam nadelig kunnen beïnvloeden. Tegen het voeren met deze vrije wormen bestaat niet het minste bezwaar.

Verwante soorten worden tot ongeveer vijf centimeter lang en komen gewoonlijk in vochtige bodems voor, waar zij zich voeden op dezelfde manier als regenwormen. Zij het ook op wat kleinere schaal werken zij eveneens mee aan het voortdurend omzetten van de bodem en als zodanig moeten zij zeer zeker als nuttig worden beschouwd. Aan zeekusten en de oevers van binnenwateren kunnen ze eveneens worden aangetroffen.

Bij het voeren kan het best een pincet met brede punten worden gebruikt. Het verdient aanbeveling om de voerbakjes niet al te ondiep te kiezen.

Illustraties

1. Enchytree met mondopening, slokdarm en darm, hersenzenuwknop, buikzenuwknopen, klieren, lichaamsholte en lichaamswand met borstels (a).
(b) Schema van de op voetlatjes staande kweekkist, afgesloten met een deksel met ventilatiegaa. Op de voedingsbodem (onder turfslag, boven mengsel van bosgrond, bladaarde of turf) bevindt zich de voedselbrij, die door een glazen ruit wordt afgedekt. De klompjes gekweekte enchytreeën kunnen gemakkelijk met een pincet met brede punten worden verzameld om ze vervolgens aan de vogels toe te dienen.

voedsel

De

Het showen met grasparkieten

Tekst: H.J. van Doorne
Tekening en foto: F.G. Luyendijk

De grasparkiet is een uitgesproken showvogel, alle facetten van de vogelsport komen bij deze vogels aan bod zoals kleur, tekening, postuur en type. Een goede grasparkiet komt op de tentoonstelling alleen maar tot zijn recht als deze in topconditie is.

Het showklaar maken van grasparkieten is evenwel een kunst apart en dient weloverwogen te gebeuren. Het trainen begint al bij het uitvliegen van de jonge vogels. Dan al wordt er geselecteerd welke vogels in aanmerking komen voor de tentoonstelling. Zelf zet ik de jonge vogels al vroeg in de tentoonstellingskooi om ze aan die kooi te laten wennen, echter in het begin nooit langer dan vijf minuten. Als de jongen eenmaal aan de tentoonstellingskooi gewend zijn, probeer ik ze met een keurstokje duidelijk te maken dat ze op de zitstok moeten plaatsnemen. Zodra ze dat doen laat ik ze met rust. Als de jonge vogel dat eenmaal door heeft, dan probeer ik, weer met behulp van een keurstokje, de vogel van de ene op de andere zitstok te laten springen zodat hij zich keert en zich aan beide zijden goed laat zien. Acht weken voor de tentoonstelling ga ik de vogels die voor die tentoonstelling in aanmerking komen uitvangen. De eventueel beschadigde pennen worden voorzichtig verwijderd. Als men dit nog nooit heeft gedaan laat

het dan even door een meer ervaren grasparkietliefhebber voor doen. De vogels worden dan opgekoooid in de broedkooien. De vogels die nog in de rui zijn worden door middel van een plantenspuit met lauw water bespoten tot ongeveer tien dagen voor de tentoonstelling. Om beurten gaan dan ook de vogels in de tentoonstelling. Om beurten gaan dan ook de vogels in de tentoonstellingskooi en spelen we voor keurmeester. Het beste is om tijdens de training de keuring van de vogels zo veel mogelijk na te bootsen. Dat wil dus zeggen dat u ook zo mogelijk andere mensen bij uw showvogels moet laten, zodat de vogels aan die wat drukker omgeving wennen.

Vooraf jonge grasparkieten die niet of onvoldoende zijn getraind, hebben het op de tentoonstellingen erg moeilijk. Veelal gaan ze dan in een hoekje van de tentoonstellingskooi zitten, laten zich moeilijk bekijken en vermageren ook heel snel. Uit dit alles blijkt wel dat een goede training noodzakelijk is.

Als we qua kleur een goede grasparkiet hebben, maar die vogel heeft een wat slechte houding, plaats een stuk karton voor de tralies en wel zo dat de vogel als hij op de zitstok zit er maar net overheen kan kijken mits hij een goede houding aanneemt. Op die manier leert hij zich die juiste houding te geven.

Juist deze week heeft u de kans om veel topvogels onder de grasparkieten te bekijken en wel op de kampioenschappen van de Parkietenspecialclub van de NBvV, welke kampioenschappen worden gehouden in zaal De Herdershof, voorheen Brouwershof, aan de Brouwerstraat te Veenendaal. Die tentoonstelling is geopend vanaf donderdag 26 tot en met zaterdag 28 september 1985. Als u grasparkieten of andere parkieten houdt en u wil die vorm van vrijetijdsbesteding optimaal en goed beleven, wordt dan lid van de specialclub. Meerdere inlichtingen daarover worden u graag verstrekt en u kunt zich daartoe wenden tot het secretariaat. Het adres vindt u voorin dit maandblad.

Wij wensen u met uw parkieten alle succes op de komende tentoonstellingen.

Tekst: Herman Kremer

Foto's: H. Müller, dr. Claus König
en Thomas Brosset uit boek
Südamerikanische Sittiche,
Thomas Arndt.

Deze keer wil ik eens een vogel aan u voorstellen die u slechts zeer sporadisch tegen zult komen. En de kans dat daarin op korte termijn verandering in komt is uitgesloten te achten. Aan de import hoeven we niet te denken: ze komen alleen voor in Brazilië en daar geldt al geruime tijd een uitvoerverbod. Ook de kweek zal over een aantal jaren niet leiden tot een algemeen beschikbaar zijn: we hebben er veel te weinig van in onze voliëres. Het zou daarom een goede zaak zijn dat de liefhebbers die nog in de gelukkige omstandigheden verkeren deze parkieten te bezitten de handen ineen zouden slaan. Daar kom ik verderop in dit artikel nog op terug; eerst zal ik u wat meer basisinformatie geven.

Het verspreidingsgebied van de cactusparkiet komt overeen met dat van de „caatinga” in het binnenland van oostelijk Brazilië. „Caatinga” is een Zuid-Amerikaans begrip dat gebruikt wordt om een landschap aan te geven met veel lage en doornige struiken, vetplanten, cacteën en lage bomen. Daarnaast worden de vogels lokaal aangetroffen in wat meer open woestijnachtig gebied en in terrein met wat loofbomen. De gebondenheid aan het „caatinga”-biotop is echter zo specifiek dat Ridgely in zijn boek „Conservation of New World Parrots” er voor pleit de naam te veranderen in caatingaparkiet. Hij heeft in het veld geconstateerd dat de soort geen speciale voorkeur voor cacteën en hun zaden vertoont.

Het verspreidingsgebied strekt zich uit van zuidelijk Bahia naar het noorden tot in zuidelijk Maranhao, centraal Piaui, zuidelijk Ceara en westelijk Pernambuco. De cactusparkiet wordt niet gevonden langs de kust of in vochtige gebieden.

Over het broeden in de vrije natuur is jammer genoeg niets bekend, hoewel toch de algemene indruk bestaat dat deze soort in behoorlijke aantallen voorkomt; ze bevinden zich meestal in paren of in kleine groepen tot acht vogels. De onherbergzaamheid van hun omgeving is er waarschijnlijk de belangrijkste oorzaak van dat we zo weinig van hun

De Cactusparkiet:

Behouden voor de liefhebber!

broedgewoonten weten. De populatie wordt door veldonderzoekers stabiel geacht, zodat er in ieder geval in het stamland geen aanleiding wordt gevonden aan het voortbestaan van deze soort te twifelen. En dat is best eens een positief geluid in deze tijd van discussies voor bedreigde uitheemse diersoorten. We moeten er ons echter wel van bewust zijn dat het voortbestaan voorlopig veel meer ondanks de mens dan dankzij de mens is gewaarborgd! Er is blijkbaar nog geen economische aanleiding het woongebied van de cactusparkiet aan te pakken...

Het voedsel bestaat uit zaden, bessen, vruchten, noten en waarschijnlijk bloemen. Hoewel ze ook cactusvruchten nemen vormen deze zeker geen hoofdbestanddeel van het menu.

Cactusparkiet *A. cactorum*

Guyana maïsparkiet *A. p. chrysophrys*

De wetenschappelijke naam is *Aratinga cactorum*; algemeen erkend zijn de nomaatvorm *Aratinga cactorum cactorum* en de ondersoort *Aratinga cactorum caixaana*. *Aratinga* = gekleurd als een ara; *cactorum* = van de cacteeën en *caixana* = van Caxais in Oost Brazilië. De *A. c. caixaana* is over het algemeen wat bleker van kleur; ik ga op die ondersoort verder niet in omdat deze waarschijnlijk in onze voliëres niet voorkomt.

Nauw verwant aan de St. Thomasparkiet?

De lengte van de cactusparkiet is 25 cm. De volwassen vogels hebben de bovendelen groen, de kroon bleekbruin en de oorstreek groen; teugels, wangen, keel, zijanten nek en bovenborst zijn bruin terwijl onderborst en buik geel zijn; het bruin en het geel lopen niet in elkaar over maar zijn duidelijk ten opzichte van elkaar afgegrensd; flanken, dijen en onderstaartdekveren zijn geelachtig

groen; de bovenkant van de staart is groen met wat blauw, de onderkant mat olijfgel; de naakte oogring is wit, de snavel hoornkleurig, de iris oranje en de poten grijsbruin.

Het is merkwaardig dat verschillende auteurs de vogelliefhebbers in verwarring menen te moeten brengen met de mededeling dat de cactusparkiet erg veel lijkt op enkele ondersoorten van de St. Thomasparkiet (*Aratinga pertinax pertinax*). Genoemd worden in dat verband met name de Colombia maïsparkiet (*A. p. aeruginosa*) en de Guyana maïsparkiet (*A. p. chrysophrys*). Ik kom hier straks nog op terug.

Een mogelijke oorzaak voor deze onjuiste vergelijking kan misschien worden gevonden in het feit dat een aantal deskundige ornithologen de zelfstandigheid van de soort *Aratinga cactorum* betwijfelt en de neiging heeft de cactusparkiet als een (duidelijk te onderscheiden) ondersoort van de *Aratinga*

ysel

De

pertinax te bestempelen. De discussies hierover zijn nog niet uitgewoed; voor de doorsnee liefhebber zijn deze vaak ook minder interessant.

Misverstanden

De cactusparkiet is een vogel waarover erg veel misverstanden bestaan, die schijnbaar moeilijk de wereld zijn uit te helpen.

Deze ontstaan vaak doordat bepaalde mensen met meer of minder kennis van zaken bepaalde ideeën op papier zetten die ze óf zelf hebben ervaren óf schriftelijk of mondeling van anderen hebben doorgekregen. Een deel daarvan is te wijten aan onvolledige of niet gecontroleerde ervaringen van (amateur) ornithologen uit vroegere eeuwen. Nu de liefhebberij al een aantal decennia sterk in ontwikkeling is en meer en meer professionele en wetenschappelijke grondslag krijgt is het meer dan tijd met dergelijke misverstanden af te rekenen. Ervaringen van liefhebbers en van deskundige waarnemers in het veld zijn daarbij van groot belang.

Ik wil daarom een poging wagen de onjuistheden op een rijtje te zetten en de betrekkelijkheid ervan aan te tonen. De genoemde misverstanden heb ik allemaal uit de thans beschikbare literatuur gehaald.

a. naamgeving

Ik kwam onder meer de volgende uitspraken tegen:

- de naam dankt deze vogel aan het feit dat hij zich voornamelijk voedt met de vruchten van cactussen;
- hij is veel op cactussen aan te treffen en eet cactusvruchten.

Commentaar: in de inleiding heb ik al aangegeven dat de cactusparkiet is aan te treffen in het „caatinga“-gebied van het binnenland van oostelijk Brazilië. In dit gebied komen zeker cactussen voor; zij vormen daar echter slechts een beperkt deel van de begroeiing. Cactusvruchten worden wel gegeten; zij vormen echter zeker geen hoofdbestanddeel van het menu; dit is veel ge-

varieerder: zaden, bessen, vruchten, noten e.d.

b. voeding

Uitspraken: zie onder a.

Commentaar: zie onder a.

c. gelijkenis met maïsparkiet

Uitspraken:

- de cactusparkiet lijkt als twee druppels water op de maïsparkiet;
- de cactusparkiet is op het eerste gezicht te verwisselen met de Colombia maïsparkiet (*A. p. aeruginosa*);
- de cactusparkiet lijkt veel op de Guyana maïsparkiet (*A. p. chryso-phrys*).

Commentaar: voor iemand die de genoemde vogels kent missen deze vergelijkingen in feite elke grond. Ik heb zelf zowel de cactusparkiet als de Colombia en de Guyana maïsparkiet in mijn voliëres.

Ik zou me nog voor kunnen stellen dat een zeer oppervlakkige waarnemer bij een globale blik enige gelijkenis constateert; een iets nauwkeuriger bestudering zal hem echter direct van zijn ongelijk overtuigen. De verschillen zijn vooral aan de buikzijde goed te zien; bij de cactusparkiet is de buik zuiver geel terwijl er bij de maïsparkiet altijd groen doorheen zit. Bij de *A. p. chryso-phrys* is de buik groengeel, bij de *A. p. aeruginosa* vooral groen. De borst is bij de cactusparkiet bruin dat zuiver is afgescheiden van het geel; bij de maïsparkieten is dat bruin veel minder duidelijk en meer naar groen neigend terwijl bovendien de overgang meer vloeiend is. Vergelijkt u maar eens de bij dit artikel geplaatste foto's.

Al met al is de gelijkenis tussen een aantal ondersoorten van de St. Thomasparkiet onderling veel sterker dan die met de cactusparkiet. De *A. p. aeruginosa* valt daarbij vanwege zijn voornamelijk groene totaalbeeld al helemaal uit de boot.

d. gedrag

Uitspraken:

- de cactusparkiet is in de voliëre een schuwe vogel;
- de cactusparkiet is verdraagzaam;

- de cactusparkiet kan samen met andere vogels worden gehuisvest;
- de cactusparkiet is een sterke knager.

Commentaar: echt schuw is deze vogel niet te noemen. De liefhebber raakt er weliswaar niet al te gauw vertrouwd mee, maar evenals bij de meeste andere parkieten treedt er na de import toch langzamerhand een zekere gewening op; de cactusparkiet wijkt daarin niet af van de gemiddelde aratinga.

De verdraagzaamheid is maar betrekkelijk. Hierin valt naar mijn ervaring onderscheid te maken tussen de broedperiode en de rest van het jaar. In de broedtijd moeten deze vogels beslist alleen worden gehuisvest. Ik ben het gehele jaar 1984 bezig geweest met de bouw van een voliëre, waardoor ik genoodzaakt was een aantal soorten tijdelijk in dezelfde vlucht onder te brengen. Zo deelden de cactusparkieten hun onderkomen met twee viooltjes pionussen. Dat gaf geen problemen tot het moment waarop de cactussen aanstalten maakten te gaan broeden. Vanaf dat moment waren de pionussen niet meer veilig. Er werd constant achter hen aan gejaagd zodat ik uiteindelijk genoodzaakt was beide soorten te scheiden. Vanaf dat moment waren de cactusparkieten weer veel rustiger; met de aangrenzende burens hadden ze geen problemen. Knagen doen deze vogels maar weinig. Ze willen wel eens aan het houtwerk komen, maar ze breken de voliëre bepaald niet af, en al helemaal niet als ze de beschikking krijgen over takken.

e. voorkomen

Uitspraak:

- de cactusparkiet is één van de meest ingevoerde vertegenwoordigers van het geslacht Aratinga.

Commentaar: deze constatering gaat al jaren niet meer op. Vroeger werd deze vogel wel regelmatig ingevoerd maar ook toen prijkte hij niet in de top van de lijst met veel geïmporteerde aratinga's. De invoer ligt al een aantal jaren helemaal stil vanwege het uitvoerverbod van Brazilië. Veel juist is de constate-

De Cactusparkiet: Behouden voor de liefhebber!

ring van Ridgely dat deze parkiet zeldzaam is in gevangenschap.

Niet erg bekend

De eerste cactusparkiet was in Europa te zien in de dierentuin van Londen in 1862, al geruime tijd geleden dus. Het zou daarna nog tot 1883 duren voor de eerste kweek werd gemeld; deze vond plaats bij ene heer Debray in Parijs. Pas geruime tijd daarna volgde in Engeland Lovell-Keays in 1914, die uit vier eieren drie jongen op stok kreeg. Voor zover bekend volgde Denemarken in 1963 en West-Duitsland in 1973. Van resultaten in Nederland heb ik nog niet gehoord. Al met al dus een mager resultaat. Er zal ongetwijfeld meer mee gekweekt zijn maar het totaalbeeld blijft daarmee toch wel teleurstellend.

Ik heb zelf nu een aantal jaren deze vogels, maar ik heb toch niet bepaald het gevoel dat ze tot de moeilijker te kweken soorten behoren. Natuurlijk hebben pas geïmporteerde vogels enige tijd nodig om aan hun nieuwe levensomstandigheden te wennen; als ze die periode eenmaal hebben overbrugd zijn er met deze parkieten toch wel mogelijkheden. Waar we daarbij extra op moeten letten is dat ze niet zo van nat en koud weer houden. In het wat koudere najaar gaan ze de veren wat opzetten en kruipten ze wat in elkaar waardoor ze op het eerste gezicht niet helemaal gezond lijken. Dat is direct over als ze in een drogere en warmere ruimte worden ondergebracht; dan leven ze weer op en zitten ze weer glad in de veren. Het is dan ook mijn ervaring dat ze in de winterperiode beter binnen gehouden kunnen worden; verwatming is niet nodig. Eind mei 1983 trof ik voor het eerst eieren aan; het totale legsel bestond uiteindelijk uit vijf stuks. Na een weekje broeden bleken ze helaas onbevrucht te zijn. Reeds daarvoor had ik ze diverse keren zien paren. Dat is vooral bij Zuid-Amerikanen natuurlijk geen enkele garantie dat de vogels een werkelijk paar vormen of dat er eieren komen, maar het geeft in ieder geval aan dat de vogels

een werkelijk paar vormen of dat er eieren komen, maar het geeft in ieder geval aan dat de vogels rijp zijn om zich voort te planten en gewend zijn aan het voliëremilieü.

Dat jaar had ik beide vogels op 15 maart naar buiten gebracht en eind november weer binnen gehaald. Deze laatste datum was eigenlijk al aan de late kant. Dat

was vooral te merken aan hun gedrag, want ze werden op slag veel levendiger en gingen er veel beter uit zien. Begin 1984 hebben ze tot 5 mei binnengezeten. Dat was eigenlijk veel te lang maar omdat ik toen bezig was met de verplaatsing en vernieuwing van een voliëre had ik buiten niet eerder ruimte beschikbaar. Ze lieten echter al spoedig zien dat dat geen enkel probleem voor hen was: reeds op 27 mei zag ik voor het eerst een paring, de volgende dagen gevolgd door meerdere. Op 1 juni bleken er bij controle al twee eieren in het blok te liggen, en dat ondanks het feit dat ze pas enkele weken in een voor hen geheel nieuwe voliëre op een andere plaats hadden doorgebracht. Het enige wat gelijk gebleven was waren verzorger, voeding en broedblok. Uiteindelijk werden er vier eieren gelegd, die helaas ook deze keer onbevrucht bleken te zijn.

Op 1 juli daarop volgend gloorde er weer enige hoop: er was opnieuw een ei gelegd. Ook deze keer werd het legsel van vier stuks. En ook deze keer bleek helaas na een aantal dagen dat er geen bevruchting had plaatsgevonden. De twijfel of ik wel een man en een pop heb werd dan ook steeds groter. Het enige dat ik zeker weet is dat ik over een pop beschik die vrij gemakkelijk tot leggen komt en die goed wil broeden. Maar de andere vogel is een vraagteken. In zijn (parings) gedrag uit hij zich duidelijk als man; de drie tot nu toe geproduceerde legfels zijn echter steeds onbevrucht geweest ondanks de verschillende waargenomen paringen, zodat het nog steeds mogelijk is dat ik met twee poppen te maken heb.

Al met al vormen beide vogels dan ook een bijzonder kwetsbaar bezit. Import is niet meer te verwachten en het aantal dat nog in de voliëre voorkomt is zeer gering. Het lijkt me daarom erg belangrijk dat alle liefhebbers de handen ineen slaan nu het hopelijk nog niet te laat is. Het is van groot belang dat er goede kweekkoppels worden gevormd waardoor het mogelijk wordt deze soort voor

... Ik voelde mij een
hele piet met mijn pieten
totdat ik „onze vogels”
in handen kreeg.

Verdorie, wat heb ik
daaruit veel geleerd.

Toch goed om lid van de
NBvV te zijn ...

de liefhebberij te behouden. Ik ben bang dat het zo langzamerhand vijf minuten (misschien zelfs al wel één minuut) voor twaalf is. Ik zou dan ook iedereen die over cactusparkieten beschikt of ze weet te zitten willen vragen contact op te nemen (mijn adres is: de Zwette 58, 9257 RR Noordbergum, tel. 05110-3588) zodat we in onderling overleg kunnen zien wat er nu te redden valt. Als er nog voldoende vogels zijn zijn er best wel mogelijkheden. De ervaringen die ik tot nu toe heb opgedaan leren dat ze niet al te kieskeurig zijn en dat ze zich vrij gemakkelijk aanpassen. De voeding komt overeen met die van de gemiddelde Zuid-Amerikaanse parkiet. Ze moeten wel paarsgewijs worden gehuisvest, maar dat is voor de houders van parkieten een zodanig ingeburgerd principe dat het nog nauwelijks behoeft te worden vermeld. Een voordeel boven andere Zuid-Amerikanen is dat ze zich maar heel af en toe laten horen en dat het geluid niet echt storend is. Al met al is het een vogel die zeker meer aandacht verdient dan hij tot nu toe heeft gekregen.

Biotoop cactusparkieten

Colombia malisparakiet, *A. p. aequirostris*

use!

De,

KEY-WEST KWARTELDUIF

(*Geotrygon chrysia*)

Geschiedenis

De Key-West kwartelduif is een van de mooiste *Geotrygon*-soorten. De familie telt in totaal 13 soorten waarvan de meest bekende het rode grondduifje (*Geotrygon montana*) en de jamaica grondduif (*Geotrygon versicolor*) zijn. De Key-West is voor het eerst ingevoerd in 1908 en wel door de London Zoo in Engeland. In 1923 vond import plaats in Frankrijk waar de liefhebbers ook de eerste kweekresultaten behaalden. Daarna zijn ze geleidelijk weer verdwenen. In 1983 werden er weer eens enkele paren in Nederland ingevoerd. Momenteel zijn er zowel in ons land als in Duitsland enkele paren aanwezig die met succes hebben gebreed. Invoer is momenteel praktisch niet meer mogelijk, dus wees er wel zuinig op.

Verspreidingsgebied

De Key-West kwartelduif komt voor in Cuba en Hispaniola waar ze echter ook steeds zeldzamer worden.

Beschrijving

De bovenzijde van de doffer is kastanjebruin met goudgroene of amethystblauwe glans op de bovenkop, nek en hals. Violette glans op rug, stuit en kleine vleugeldekkveren. Een afstekende witte band van de snavelwortel onder de ogen tot aan het achterhoofd. Halszijden en borst roodachtig grijs, flanken donkerbruin, poten donkerrood. De duivin is kleiner en vooral op de borst matter van kleur.

Balts

De doffer laat een zware roep horen dat klinkt als een gebrom. Daarna trilt hij met zijn vleugels en slaat ze uit. Als de duivin toenadering zoekt begint ze ook met de vleugels te trillen. Beide vogels, zowel doffer als duivin, maken zich daarna zo groot mogelijk door het strek-

ken van de hals. Hierna vindt veelal de copulatie plaats.

Kweken in gevangenschap

Deze erg mooie duif is zeer rustig en mak en loopt heel statig door de volière. Ze zijn niet bang, schuw of vechtlustig. Heeft men een paartje kunnen bemachtigen dan gaan ze op een leeftijd van ongeveer anderhalf jaar zeker tot broeden over. In een boom of struik zoekt de doffer een geschikte nestgelegenheid. Ik wil wel aantaden ze hierbij te helpen, want ze maken een verschrikkelijk slordig nest. De duivin legt een of twee lichtbruine eieren die na een broedtijd van 14 dagen uitkomen. Het zijn goede broedvogels die ook hun jongen voorbeeldig grootbrengen. Na het uitvliegen van de jongen is wel voorzichtigheid geboden. De jonge duiven zijn namelijk de eerste drie maanden ontzettend schuw maar daarna worden ze zo mak als de oude vogels.

Het voedsel bestaat uit een goed zaad-

mengsel bestaande uit o.a. saffor pitten, hennep, boekweit, gebroken mais, witte en rode dan, millet etc. Tevens zijn ze dol op appel en meloen.

Ik hoop echt dat er de komende jaren verschillende Key-West duiven worden gekweekt zodat deze heel mooie duif voor de echte liefhebber behouden blijft.

Tekst: Piet Voets
Foto: Cees Scholtz

VOGEL '86

meer dan 8000 vogels in honderden soorten.

De GROOTSTE VOGELSHOW VAN NEDERLAND

Van 9 t/m 12 januari 1986

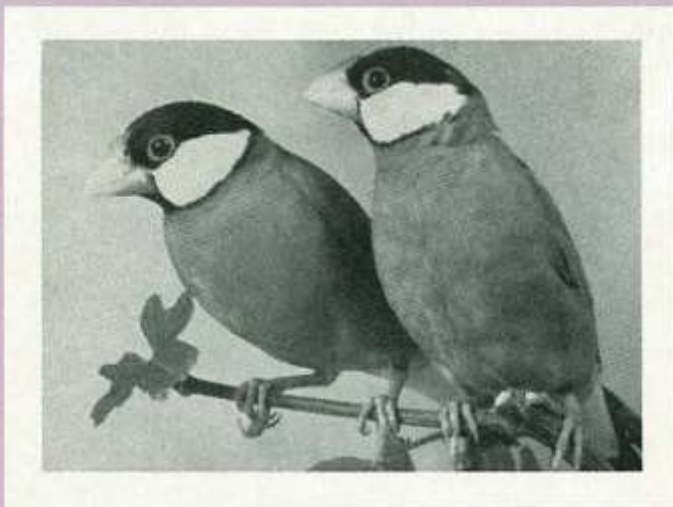
in HET TURFSCHIP te BREDA

Een echte NBvV-show, altijd nieuw, boeiend en leerzaam

Geopend:

Donderdag 9/1 van 11-19 uur
Vrijdag 10/1 van 10-18 uur
Zaterdag 11/1 van 10-18 uur
Zondag 12/1 van 10-17 uur

Rijstvogel

Padda oryzivora

Rijstvogels leggen een merkwaardig gedrag aan de dag ten aanzien van tortelduiven. Ze gaan gezamenlijk met hen op stok en houden ervan om tussen die veel grotere vogels te zitten, bij voorkeur tussen de poten.

Merkwaardige taferelen krijgt men te zien, als de tortelduiven in het bezit zijn van een nest: dan deinzen de rijstvogels er zelfs niet voor terug om onder de broedende vogel te kruipen. Het nauwe contact met de duiven blijkt door de rijstvogels zeer te worden geapprecieerd. Soms gaat men echter niet zo ver en stelt men zich met een plaatsje op de duif tevreden.

door Prof. Dr. Anthonie Stolk

Men heeft wel gedacht dat het een kwestie van warmte zou zijn, maar die mening heeft men weer moeten laten varen: bij een temperatuur van 32 graden Celsius in de schaduw kon dit merkwaardige samscholingsgedrag eveneens worden vastgesteld. Misschien zou de rijstvogel in de duif een groepje van zijn soortgenoten kunnen zien. Ook dit werd door bepaalde deskundigen verondersteld, maar klopt evenmin met de feiten: Rijstvogels zitten nu eenmaal niet in groepjes bijeen, wat bij tijgervinken *Amandava amandava* wel degelijk het geval is. Zo is de betekenis van dit interessante gedrag ei-

genlijk nog geheel onbekend. Meer waarnemingen van vogelliefhebbers in dit opzicht zijn van harte welkom. Tot op heden is er geen melding gemaakt van het feit of dit gedrag ook in het wild voorkomt en of ook andere duivesoorten hier een rol kunnen spelen.

De balts is erg interessant en zou elke liefhebber eigenlijk uit eigen waarneming moeten kennen. De paartjes gaan erg vriendschappelijk met elkaar om, groeten elkaar bij de ontmoeting en maken steevast van één slaapplek gebruik. Om de rituele handelingen van de hofmakerij goed waar te nemen, kunnen de partners van een paartje het

best worden gescheiden, waarna ze na enige tijd weer bijeen worden gebracht. Met een beetje geluk krijgt men dan het uitgebreide baltsgedrag helemaal te zien.

Het begint met een elegante buiging, waarbij diepe trillende bewegingen worden gemaakt. Op een gegeven moment gaan ze naast elkaar zitten, wendend zich om beurten zijwaarts en laten de kop heel gezellig op die van de partner rusten. Ongetwijfeld dient dit ter versterking van de onderlinge band, alsmede het saamhorigheidsgevoel, dat nu eenmaal voor de copulatie vereist is. Nog meer buigingen staan op het programma, waarbij men duidelijk ziet dat de vogels hoe langer hoe meer in de stemming komen en tenslotte zitten de partners enige tijd heel dicht tegen elkaar aan.

In de eerste fase van de balts buigt het mannetje zich op een andere manier dan bij de bergneming. Op karakteristieke manier springt hij op en neer op zijn tak en zwaait hij met zijn krachtige roodmet-witte snavel van de ene kant naar de andere. Met het oog op de contrasterende kleur nog versterkt door de zwarte kop met de witte wangen, moet hier tot een belangrijke signaalwaarde worden geconcludeerd.

Gelijktijdig wordt de staart naar het wachtende vrouwtje gedraaid, wat men als een directe uitnodiging tot de paring zal moeten beschouwen.

Bij de benadering van het vrouwtje begint het mannetje te zingen. Dit fluiten wordt door elk mannetje in een andere toonaard gedaan; in dit opzicht bestaan er sterke individuele verschillen, wat op zichzelf genomen natuurlijk zeer aantrekkelijk is. Is het vrouwtje niet binnen het gezichtsveld van het mannetje, dan klinkt zijn zang anders dan tijdens de hofmakerij. Het vrouwtje kan soms ook springen en buigen en dat is een prachtig gezicht. De sierlijkheid van kleur en beweging zal ieder treffen.

Tenslotte drukt het vrouwtje zich met trillende staart plat neer en kan het (na haar ja-woord als het ware) tot paring komen. Wijst ze hem echter af, dan legt ze haar kop (evenals bij het begroetingsritueel) op de zijne. Ze kan dit laatste ook wat agressiever doen door naar zijn snavel te pikken en hem krachtig aan te vallen.

Het als een losse kluwen vervaardigde nest maakt een uitgesproken slordige

indruk. Als bouw materiaal worden grasshalmen en andere lange, taaië plantedelen gebruikt. De eigenlijke nestkamer wordt met zachte veertjes, plantewol, haar en dergelijke zachte stoffen bekleed. Het kan vrijstaand in bomen en struikgewas worden gebruikt, maar ook op een beschermde plaats (onder een rotsrichel of een dakrand bijvoorbeeld).

het mannetje kan in gevangenschap het hele nest bouwen, terwijl het vrouwtje haar echtgenoot op zijn verzameltochten vergezelt. Echt helpen bij de bouw van het nest doet ze echter alleen op het laatst. Dan worden door haar de voor de bekleding vereiste veertjes en dergelijke materialen verzameld; het fijne werk zogezegd. Het legsel blijkt uit vier tot zeven witte eieren te bestaan.

Het broeden wordt bij toerbeurt door beide partners gedaan. Men wisselt elkaar snel af, zodat elke periode ongeveer twintig tot dertig minuten duurt. Na ongeveer dertien dagen komen de jongen uit. Aanvankelijk zijn ze helemaal kaal en worden ze door beide ouders warm gehouden en gevoerd.

De jongen verlaten na ongeveer één maand het nest en moeten dan nog ongeveer drie weken bij de ouders blijven. Voor het op kleur komen zijn ongeveer drie maanden vereist. Voedsel: ongekilde rijst, Senegalgiest, witte gierst, kanariezaad, groenvoer in de vorm van straatgras, vogelmuur, varkensgras, cichorei, schorseneer, bijvoet, braambes, dravik, weegbree, sla-zaad, ooevaarsbek en paardebloem. Als babyvoedsel is uitstekend gekleemd zaad te gebruiken (haver, gierst en kanariezaad bijvoorbeeld). Mierenpoppen en eiwoer kunnen ook worden verstrekt. Het is absoluut noodzakelijk om de kweekvogels bijtijds aan het zachtvoer te wennen. Zijn de jongen bij de ouders weggegaan, dan moet nog twee- of driemaal per week zachtvoer worden verstrekt. Oorspronkelijk kwam de rijstvogel op Java en Bali voor, maar momenteel is hij in veel delen van Zuid-oost-Azië ingevoerd (Borneo, Sumatra, Lombok Zuid-Celebes, Molukken, Maleisië, Filipijnen, Formosa, Zuid-China en Indo-China), alsmede aan de kusten van Oost-Afrika, Zanzibar, Sint-Helena en de Hawaii-eilanden. Een groot verspreidingsgebied bijgevolg, maar toch is er geen rassenvorming ontstaan.

Doordat de rijstvogels (hoe kan het ook anders!) bij voorkeur rijst eten, vormen ze plaatselijk een ernstige plaag voor de rijstcultuur. Begint de rijst te rijpen, dan wordt er grote schade door de reusachtige zwermen aangericht. De vogels worden immers niet alleen in de grassteppen gevonden, maar ook in de omgeving van dorpen en nederzettingen. In de volière kan het voorkomen, dat bij rijstvoeding al het andere voedsel domweg wordt geweigerd. Is er echter geen rijst aanwezig, dan moet noodgedwongen op ander voedsel worden overgeschakeld, zoals gierst, kanariezaad en groenvoer, alsmede termieten en meelwormen. Het menu blijkt dus gevarieerd te kunnen zijn, wat afhangt van de omstandigheden, waaronder men de dieren houdt. Het feit of ze al dan niet broeden speelt hier eveneens een niet onbelangrijke rol.

Een ideale kooi- en volièrevogel, die onder de juiste omstandigheden gemakkelijk tot broeden kan worden gebracht. Als zodanig een vogel voor beginners, maar laten we niet vergeten dat ook de gevorderde heffebber nog veel plezier aan de rijstvogel kan beleven, al was het alleen maar met het oog op de studie van het gedrag en het verkrijgen van interessante kleurslagen en variëteiten.

Als zodanig is een witte rijstvogel bekend, alsmede een kaneelkleurige en een gevlekte. De witte kleurslag is eerst in China en later ook in Japan gekweekt. Is momenteel bijzonder populair. Vaak één of meer donkere slagpetten of op de rug een paar grijze veren, zodat zuiver-witte exemplaren zeer zeldzaam zijn. De jongen van de witte rijstvogel zijn bij het nestverlaten niet volkomen wit, maar hebben altijd enige grijze veren op de rug. De witte en vrijwel witte vogels hebben ook als jongen rode snauvels.

Grijze en bontgeklepte vogels komen vaak voor. Bonte en wildkleurige vogels worden door een zwarte snavel gekenmerkt.

De kaneelkleurige rijstvogel is in Australië (Adelaide) ontstaan en heeft zich erg uitgebreid. Aan de bovenzijde donker geelbruin, aan de onderzijde lichter geelbruin. De zwarte delen van de gewone rijstvogel blijken hier bruin te zijn. Het natuurlijke verenkleed van de gewone rijstvogel is blauwgrijs met een zwarte stut en staart en een enigszins

rosekleurige buik. Met zijn twaalf tot veertien centimeter is de rijstvogel iets kleiner dan een huismus. Is als grootste prachtvink nauw met de nonnen van het geslacht **Lonchura** verwant.

Al zijn goed-geacclimatiseerde vogels goed tegen lagere temperaturen bestand, toch verdient het aanbeveling om ze vorstvrij te laten overwinteren. De kooi moet niet kleiner dan 75 centimeter zijn. Hiern kan zelfs eventueel worden gekweekt, maar toch worden de beste broedresultaten in een volière verkregen. De witte variëteit blijkt betere broedresultaten te geven dan de in het wild gevangen vogels. Met bonte en gelijkgekleurde vogels is dit eveneens het geval. Voor het nestelen is een parkietenbroedkast met een ronde ingang van vijf centimeter doorsnede zeer geschikt. Wat de erfelijkheid betreft, is het bekend dat bij kruisingsproeven wit dominant is over de grijze wildkleur. Bij paring van een grijze vogel met een witte krijgt men grotendeels min of meer witte jongen en eventueel enige grijze. Wit met wit gekruist geeft telkens ook weer grijze en grijsgeklepte jongen. De witte kleur blijkt bijgevolg niet constant te vererven.

Grijze vogels uit een witte stam geven nooit witte jongen. De kaneelkleur is ten opzichte van de grijze wildkleur recessief.

Minder bekend dan **Padda oryzivora** is de twaalf centimeter lange bruine rijstvogel **Padda fuscata** van de kleine Soenda-eilanden Saman en Timor. Heeft veel bruinachtig zwart in het verenkleed: bovenkop, hals, oogstreek, teugels. Kin en bovenste gedeelte van de keel intensief zwart. Kopzijden wit. Bovengedeelte van de borst, de hals en de onderste helft van de keel chocoladebruin. Onderste delen wit. Staart zwart. Poten hoornkleurig. Snavel loodgrijs. Donkerbruine ogen.

Men heeft de bruine rijstvogel wel als een kruising beschouwd tussen de bruinborstrijstvink en de gewone rijstvogel, maar dat is absoluut niet juist. We hebben hier wel degelijk met een echte, vastomschreven soort te doen. Broedgevallen in de volière zijn tot op heden onbekend. Wel heeft men gezien dat de vogels gezamenlijk slapen, terwijl ook enige baltschouwen werden geobserveerd. De kweek moet echter mogelijk zijn en zal te zijner tijd wel gelukken.

oysel

De

De Roodkopamadine

Tekst: V. Le Kreb
Foto: Ton de Bruijn

Het zal eenieder die zich bezig houdt met Afrikaanse prachtvinken beslist niet vreemd in de oren klinken als wordt beweerd dat de roodkopamadine een zeer naaste verwant is van de bandvink, *Amadina fasciata*. Alleen al afgaand op de uiterlijk verschijningsvorm van beide soorten zou dat op te maken zijn.

De roodkopamadine is wat groter en er is naast de nominaatvorm nog een ondersoort beschreven *A.e. erythrocephala* komt voor in West en Midden Afrika, *A.e. dissita* in de Oostelijke Kaapprovincie en het aangrenzende Natal.

Het zijn bewoners van de uitgestrekte en met doornige struiken begroeide savannen waar ze buiten de broedperiode in groepen en tijdens deze periode paarsgewijs leven.

Er is tussen beide sexen een duidelijk waarneembaar verschil, alleen de man draagt zijn naam met ere, de popjes missen de rode kopbevedering en zijn ook op de onderdelen wat matter van kleur en dus minder scherp getekend. De kleurenfoto laat u die dimorfismische verschillen duidelijk zien. Het zijn bepaald gemakzuchtige vogels want bijvoorbeeld aan nestbouw plagen ze in het algemeen erg weinig te doen. In hun verspreidingsgebieden komen ook een paar weversorten voor, namelijk de buffelwever en de cabaniswever. Nu zijn wevers bijzonder vlijtige nest-

bouwers en daar maken de roodkopamadinen dankbaar gebruik van. Aan verlaten wevernesten is er in hun naaste omgeving dus geen gebrek en wat let je dan om zo'n verlaten nest eenvoudigweg te kraken. De 4 tot 6 eitjes worden gedurende 12 tot 13 dagen beurtelings door man en pop bebroed en als de jongen uit het ei komen is hun donker grijszwarte huid al bedekt met enig grijze dons. Opvallend bij de jonge roodkopamadinen is hun verhemeltekening die sterk overeen komt met die van de jonge bandvinken. Die verhemeltekening werkt als een baken voor de oudervogels en stimuleert ze om het voedsel in de sperrende bekjes van de jongen te brengen. Na ruim 3 weken vliegen de jongen uit en worden dan nog gedurende ongeveer 14 dagen door de oudervogels, in steeds afnemende mate, gevoerd. Hun voedsel bestaat in hoofdzaak uit zaden en in slechts geringe mate uit insecten.

Als de jonge roodkopamadinen uitvliegen, zijn ze nog iets lichter van kleur dan de volwassen popjes en derhalve ook

met een veel minder sprekende schubtekening. Bij de jonge mannelijke exemplaren is zulks eveneens het geval alleen zie je bij hen al, zij het minimaal, wat rode kopveertjes doorkomen.

In de volière hebben in de meeste gevallen de uitvliegende jonge mannen al direct een volledige rode kopbevedering, zij het dat die rode kleur nog wel wat minder sterk is dan bij volwassen exemplaren. Bij proeven met Pennantrosella's heeft Preussiger aangetoond dat het al bijna in volwassen kleed uitvliegen van de jongen het gevolg is van een bepaalde storing in de voeding gedurende de eerste levensdagen. Hierdoor wordt als het ware een fase overgeslagen en inplaats dat het jeugdkleed tot ontwikkeling komt vormt zich al direct het volwassen verenpakje.

Na ongeveer vier maanden is de jeugdruï voltooid en kunnen we de jonge roodkopamadinen als volwassen vogels beschouwen. Alhoewel ze vrij snel daarna vruchtbaar heten te zijn, moeten we daar wel mee oppassen. Het beste is ze dan pas voor verdere kweek in te zetten als ze minstens een jaar oud zijn. Voor het houden van de onderhavige soort in onze volières is er geen enkel beletsel. Het zijn uitermate sterke vogels, stellen weinig eisen en hebben een prettig karakter. Wat dat betreft is hun naaste verwant, de bandvink, een heel wat minder plezierige vogel. Deze laatste is namelijk erg nieuwsgierig van aard hetgeen vooral tijdens het broedseizoen tot uiting komt. Ze zien er geen enkel bezwaar in om door andere vogels in gebruik zijnde nestjes eens grondig te onderzoeken wat meerdere malen tot het goed overhoop halen daarvan leidt. Als in zo'n nestje dan toevallig eitjes of jonge vogels liggen deert ze dat niet.

In de regel laten roodkopamadinen zich zonder erg veel moeite acclimatiseren maar het duurt in de meeste gevallen toch wel een klein jaartje eer ze tot voortplanting overgaan. Niettemin heb je ook daar weer uitzonderingen op, heb je als vogelliefhebber puur geluk. Een in maart aangeschaft paartje ging reeds eind april in onze volière tot broeden over. In een halfopen nestkastje, waarin vooraf wat mos en mals droog gras was gelegd, werd met grassprietten en mais hooi het nest afgebouwd. Het vrij diepe kultje, het nest was dus

(Madina erythrocephala)

komvormig, werd met kort geknipte ka-toendraadjes en veertjes gestoffeerd. Nestcontrole lieten ze gewillig toe, het popje bleef ook dan zelfs rustig op de eitjes zitten, alhoewel ze al blazend liet blijken nou niet zo gesteld te zijn op nieuwsgierigheid. Van de 5 eitjes kwamen er 4 uit. Op een mengsel tropenzaad, aangevuld met onkruidzaden, trosgierst, ei-en universeelvoer waardoor nog een enkele geknipte meelworm, bleven ze in uitstekende conditie

en werden ook de jongen goed grootgebracht. Toen ze ongeveer 6 dagen oud waren, konden we een van hun pootjes voorzien van een 2.5 mm ring.

Datzelfde broedseizoen werden in hetzelfde onveranderde en onderhand vuil wordend nestje nog twee legsels uitgebroed. We bekwamen in dat jaar van een koppeltje 11 jongen. Zoals hiervoor gezegd, met zo'n snel resultaat heb je als kweker puur geluk.

De laatste jaren zien we ze wat minder, alhoewel er nog steeds eigen kweek exemplaren op de tentoonstellingen worden ingezonden. Jammer vind ik het dat we naast de raszuivere eigen kweek exemplaren ook nogal eens bastaarden tegenkomen, roodkopamadine maal bandvink, dat zouden we niet moeten doen.

Roodstaartgors (*Passerella iliaca*)

Tekst: V. Le Kreb

Foto: H. Schrempp

Vooraf dient te worden opgemerkt dat deze vogelsoort, ondanks de Nederlandse naam, niet behoort tot de echte gorzen (*Emberiza*) maar er wel nauw mee verwant is.

De roodstaartgors komt voor in Noord-Alaska, zuidwestelijk Canada en in Noord-Amerika. Het zijn bewoners van dichte bosgebieden waar ze een wat verborgen leven leiden. Ze zijn ongeveer 16 cm groot en er is een redelijk verschil tussen de mannetjes en de popjes. De laatste zijn wat vaier van kleur en de tekening op borst en buik is minder scherp. De zang van de mannetjes is melodieus, aangenaam om te horen.

Hun nesten bouwen ze vaak op de bodem tussen mos en hoge graspollen meestal nabij lage naakdboompjes waardoor overhangende takken een extra bescherming bieden. Ook nestelen ze wel in struiken en bomen tot op hoogten van maximaal twee meter. De nesten worden gebouwd van gedroogde grasstengels en mca, van binnen afgewerkt met veertjes, haren en fijne plantewortels.

De 21.5 x 16.5 mm. grote 4 tot 5 bleekgroene eieren welke roodbruin gevlekt zijn, worden gedurende ongeveer 14 dagen door in hoofdzaak het popje bebroed. De jongen worden door beide oudervogels grootgebracht met insecten en zaden. Om dat voedsel te vergaren scharrelen de oudervogels veelvul-

dig krabbend als kippen over de grond. Ze schijnen verdraagzaam van aard te zijn en in de volière vreedzaam met andere vogels te kunnen samenleven. Ze

worden echter maar zeer zelden ingevoerd. Als voedsel hebben ze een goede zaadmengeling nodig, aangevuld met voldoende levend voer en onkruidzaden.

De Japanse Meeuw

door Jos van Valkenburg

Huisvesting

Japanse meeuwen stellen voor wat de huisvesting betreft niet de allerhoogste eisen. Vaak gaan ze in een kooi, vervaardigd van de welbekende sinaasappelkist met daarvoor een stukje gaas gespannen en daarin een nestkastje aangebracht, gemakkelijk tot broeden over.

Ik heb ook wel gezien dat als broedkooi een tentoonstellingskooi werd gebruikt. Aan het deurtje van deze kooi was een nestkastje bevestigd.

U zult het met mij eens zijn dat de voormschreven huisvesting niet als ideaal betiteld kan worden.

In de handel zijn kant en klare broedkooien verkrijgbaar, meestal van goede kwaliteit. Deze kooien zijn vaak kostbaar maar garanderen ook een lange levensduur. De meeste vogelliefhebbers maken hun broedkooien zelf. Er is dan ook een grote verscheidenheid waar te nemen in de diverse vogelverblijven.

Broedkooien kunnen het best vervaardigd worden van multiplex waarbij als

hechtmateriaal lijn en spijkers gebruikt dienen te worden. Het dichtlijmen van de naden voorkomt dat in deze naden ongedierte, zoals luis, gaat zitten.

De minimale afmetingen voor een broedkooi, bestemd voor de kweek van japanse meeuwen, zijn: breedte 50 cm, hoogte 40 cm en diepte 40 cm.

Behalve de voorzijde is de gehele kooi van hout. Als voorkant kunt u het beste traliefronten gebruiken welke kant en klaar verkrijgbaar zijn in de handel. Het aanbrengen van een schuiflade is voor het schoonmaken van de kooien wel gemakkelijk, echter omdat er altijd wel wat werking in het hout zit en er vaak zand en zaad onder deze schuiflade terecht komt klemmen deze veelal. Gemakkelijker is géén schuiflade aan te brengen maar een klepje aan de voorzijde waardoor u het vuil uit de kooi kunt vegen.

De pasgemaakte kooien dienen eerst goed in de grondverf gezet te worden om daarna van binnen en van buiten af-

geschilderd te worden met glansverf. Het beste is witte verf, dit geeft het meeste licht in de kooien.

Als de kooien gereed zijn moet de verf eerst goed drogen. We kunnen de kooien niet direct gebruiken. Eerst dienen deze goed uit te luchten het liefst bij goed weer in de buitenlucht.

Voor dit uitluchten moet minimaal 14 dagen tot een maand gerekend worden. Door het gebruik van glansverf is het gemakkelijker de kooien schoon te houden. Als u een keer in de veertien dagen de binnenkant afzeemt blijft de verf netjes. Vaak wordt witkalk of muurverf gebruikt om de kooien te schilderen. Het nadeel hiervan is dat de ontlasting van de vogels invreet op de verf en op het hout waardoor lelijke kringen ontstaan.

Het plaatsen van de zitstokken in de kooien moet zodanig geschieden dat de voer- en waterbakjes niet bevuild kunnen worden.

Het nestkastje vervaardigen we bij voorkeur uit vurenhout.

De afmetingen zijn: 15 cm hoog, met een bodemoppervlakte 12 x 12 cm binnenwerks gemeten.

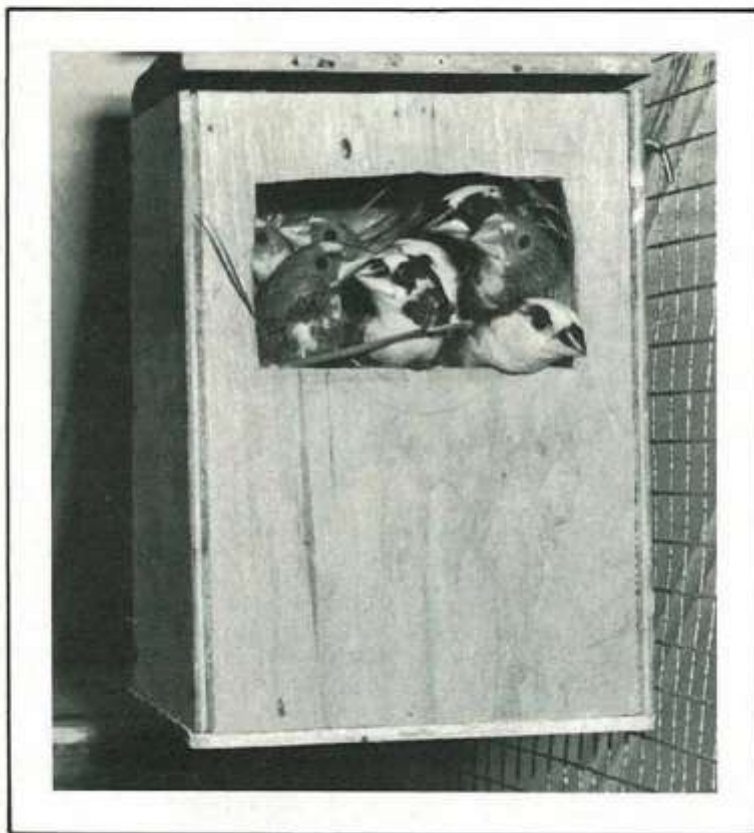
De plankjes worden gelijmd om te voorkomen dat zich in de naden ongedierte gaat huisvesten.

De voorzijde dient half open te zijn en het is raadzaam een scharnierend dekseltje te monteren. Op deze wijze kunt u gemakkelijk nestcontrole uitoefenen. Omdat het nest moet kunnen ventileren houden we het achterpaneeltje 1.5 cm korter zodat er een ventilatiespleet ontstaat aan de onderkant van het nestje. Op deze manier hebben we een doelmatige broedkooi gecreëerd.

Al naar gelang de ruimte waarover u beschikt moeten er wat vluchten gebouwd worden. De minimale afmetingen van deze vluchten zijn 100 cm breed, 70 cm diep en 70 cm hoog. Omdat japanse meeuwen de eigenwijze eigenschap hebben om met z'n allen op een stok strak tegen elkaar en ook bovenop elkaar te zitten kunnen we beter een aantal kleine vluchten maken dan één grote.

Meerdere kleine vluchten zijn ook praktisch omdat de mannen en de poppen gescheiden dienen te worden, en ook omdat we de vogels in kleinere vluchten beter kunnen observeren en selecteren.

Het materiaal wat we voor de vluchten

Wat lezers schrijven

gebruiken is platen multiplex of hardboard, zo mogelijk watervast, latten en gaas voor de voorfronten en afscheidingswanden. Omdat japanse meeuwen graag aan het gaas hangen is het geplastificeerde gaas aan te bevelen omdat hierdoor minder beschadigingen aan de vogels toegebracht worden. Plaats de zitstokken zodanig dat de voer en waterbakken niet bevuild worden. Dus nooit een zitstok aanbrengen boven de voerbak.

Het plaatsen van (slaap) nesten in de vluchten moet ik afraden, tenzij de vogels in een erg koude omgeving moeten overwinteren.

De japanse meeuwen duiken soms met z'n tienden in zo'n nest, en de poppen zullen eieren gaan produceren hetgeen in de vlucht niet de bedoeling is. Zorg ervoor dat uw vogels niet op de tocht zitten. Tocht is funest voor elke vogel. Kou kunnen japanse meeuwen redelijk verdragen echter als er erg veel vocht in de lucht zit krijgen ze het moeilijk. Daarom is het beste de japanse meeuwen in de winter binnen te huisvesten. Onze winters zijn voor deze gedomesticeerde vogels te nat en te koud. Daarbij komt dat de nachter erg lang zijn waardoor de vogels niet voldoende voeding op kunnen nemen. Bijverlichting in de winters is dan ook noodzakelijk.

In de rustperiode dienen er minimaal 12 lichturen te zijn en in de broedperiode minimaal 16 lichturen.

In het vogelverblijf moet een optimale lichttoevoer zijn. Daglicht is het beste aangevuld met TL licht voor die uren dat er geen daglicht aanwezig is. Voor de regelmaat in deze lichttoevoer is een schakelklok onmisbaar. Zorg er voor dat er in uw vogelverblijf ook een nachtluchtje aanwezig is zodat indien het TL licht uitgeschakeld wordt de vogels niet in het donker zitten en op die manier nog een slaapplek kunnen vinden. Ventilatie in het vogelverblijf is van levensbelang voor uw vogels. Ventileer in het vogelverblijf zodanig dat er geen tocht ontstaat.

Pas het aantal vogels welke u houdt aan, aan de ruimte waarover u beschikt. Reken voor één kubieke meter vluchtruimte niet meer dan 12 vogels. Overbevolking van uw vluchten leidt tot vervuiling, plukkerijen onderelkaar, etc. U beleeft er veel meer plezier aan als u 20 goede vogels in het hok heeft zitten, dan 100 geplukte miserabele vogeltjes.

Echte Gouldkwekers, dit is iets voor u!!!

In 1960 ben ik begonnen met het kweken van gouldamadines. Hoewel ik zeker niet pretendeer de beste gouldkweker te zijn geweest, kan ik mij toch wel scharen onder de goeden. Tot 1973 heb ik met deze vogels gekweekt en zeer goede resultaten bereikt en dat zonder pleegouders, hetzij japanse meeuwen, hetzij zebra-vinken. Dit wil geenszins zeggen, dat mijn goulds allen geschikt zouden zijn geweest voor de tentoonstelling. Ik ga ervan uit, dat een goede kweekvogel nog geen goede tentoonstellingvogel hoeft te zijn. Het kweken van deze vogel heb ik steeds als hobby beschouwd.

Tien mooie, forse, gezonde en sterke kweekvogels geven mij meer voldoening, en daarbij gaat het toch om een hobby, dan honderd van die nietige vogeltjes met half gesloten ogen. Ik ben nu op het punt aangekomen, dat ik gaarne onder de aandacht wil brengen van de echte gouldkwekers. En tegen de kwekers, die deze vogels met pleegouders grootbrengen, zou ik willen zeggen: „Stop met het op deze wijze kweken; er is reeds veel te veel slecht kweekmateriaal en bovendien zijn er al veel te veel slechte goulds”. Ook deze vogels zelf hebben het niet meer naar hun zin. Observeer hun gedragingen. De goulds, welke door pleegouders zijn grootgebracht zijn beslist niet meer geschikt voor de natuurbroedkweker, die dus zonder pleegouders deze mooie vogels wil kweken.

U hoort mij niet zeggen, dat uit een groot aantal gekweekte vogels onder pleegouders er niet een enkeling is, welke is geschikt voor de tentoonstelling, maar voor de natuurbroedkweker zijn deze vogels ten enen male waardeloos!

Door omstandigheden heb ik tot 1984 geen goulds meer gekweekt. In november van dat jaar heb ik uit alle delen van Nederland goulds aangeschaft, zodat ik uiteindelijk tien goede paren had, althans dat dacht ik. Wat mij direkt opviel was, dat ik bij geen van de bezochte kwekers een kweekadministratie aantrof. Alles blijken zij uit hun hoofd te weten. Vele geven hun vogels uit voor natuurbroed maar nadat een pop van een echte gouldkweker haar eitjes heeft gelegd en zij met de man het broedproces is begonnen, heeft hij al heel snel in de gaten dat hij in de verste verte niet met natuurbroed heeft te maken, maar met

mooie vogels, welke door pleegouders zijn grootgebracht. Eigenlijk valt het reeds op bij de nestbouw. Goulds onder pleegouders opgevoed, hebben dikwijls geen lust goede nesten te bouwen. Het is nu juni 1985, dus acht maanden later, en ik heb nog geen gould op stok. Zegt u dat niets, mij wel als ervaren kweker. Algehele degeneratie van deze mooie vogel. Ik vraag me daarom af waarmee we eigenlijk bezig zijn! De kweek van deze vogel is niet vooruit maar achteruit gegaan en holt, als wij niet uitkijken, steeds verder terug. Er wordt gepraat over andere mutaties, zoals blauwe-, witte-, (koop dan maar een witte zebra-vink) gele- etc. goulds, welke prijzen moeten opbrengen, die de pan uitrijzen, maar een goede roodkop-, zwartkop-, geel (oranje)kop- en van deze witborstgoulds zijn bijna niet meer te koop. Ik heb nu aan de lijve ondervonden, dat er van mijn tien paren goulds niet één paar ook maar enige prestatie heeft geleverd. Bij het kopen van mijn goulds, vertelde mij een kweker vol trots: „Uit drie stellen witborstgoulds heb ik in één broedperiode bijna honderd jongen gekweekt.” De vogeltjes, allen in een broedkooi van ca. 1 meter, waren bestemd voor de handelaar, denk hierbij aan beurzen, die er f 60,- per stuk voor geeft als zij op kleur zijn. Er was er nog geen een op kleur, hoewel er bij zijn die negen maanden oud waren.

Met dit artikelje zou ik alle natuurbroedkwekers, dus de echte liefhebbers van deze vogels, willen oproepen ons te bundelen, zodat wij echt goed kweekmateriaal met elkaar kunnen ruilen of van elkaar kopen.

Laten de echte natuurbroedgoulds niet bij de broedkwekers en/of handelaars terecht komen, met alle nare gevolgen vandien; deze vogels zijn er veel te goed voor.

Onze liefhebberij, onze voldoening, maar vooral de mooie gould, in welke kleur dan ook, zijn er mee gebaat.

Ik zal het op prijs stellen reacties te ontvangen van kwekers, die pretenderen echte natuurbroedkwekers te zijn van de u en mij zo na aan het hart liggende goulds!

D.J. Heidelberg
Rivierenplein 134
3313 HG Dordrecht

De
sel

Groenvoorzie

Als we van plan zijn om van de volière een echte gezelschapsvolière te maken, een volière waarin een x-aantal vogelsoorten zal worden gehuisvest, is het van wezenlijk belang, juist met het oog op het welzijn van de vogels, dat die volière rijkelijk wordt beplant. Het is toch opvallend dat in het algemeen gesproken, de groenvoorziening in volières erg weinig aandacht krijgt.

Het is beslist niet nodig om van de volière een keurig aangelegd tuintje te maken, integendeel zelfs want vaak zijn het de meest verwilderde en het met raar gevormde, zeg maar mismaakte, heesters en struiken beplante hoekjes die het bijzonder goed doen, zowel decoratief als doelmatig.

Planten en heesters trekken vaak insecten aan die voor veel vogels, vooral in de periode dat er gebroed wordt, onmisbaar zijn. Ook hebben de vogels door een beplanting de kans om daarin hun nestjes te bouwen en wat is er natuurlijker dan dat? Beplanting biedt de vogels ook schuilgelegenheden en bescherming. In een niet beplante volière zullen heel veel vogels zich echt niet zo op hun gemak voelen want die beplanting is behalve hun bescherming ook, zoals gezegd, een stuk welzijn voor ze en tevens verlevendigt de begroeiing hun interesse voor het natuurleven; zonder groen sterft deze af. Als u eens naar buiten trekt en uw ogen goed de kost geeft, zult u ongetwijfeld opmerken dat het vogelleven zich in belangrijke mate afspeelt op de takken, tussen de bladen, in het gras, kortom in het groen.

Welnu, als men dan vogels in een volière wil houden, dient men er wel degelijk voor te zorgen dat hun directe omgeving zo natuurlijk mogelijk is. Overigens dient ook te worden gezegd dat als men alleen kanaries houdt of alleen parkieten, er weinig eer met beplanting is te halen. Binnen de kortste tijd hebben die vogels de beplanting gereduceerd tot enkele kale sprietten. Misschien dat de groenblijvende liguster en de gewone vlier het bij dergelijke vogels wat langer uithouden, maar in het algemeen is geen struik of plant tegen ze opgewassen. Welnu, daar dienen we dan ook rekening mee te houden. Het gaat er echter om dat die vogels welke het groen wel weten te waarderen het ze niet wordt onthouden.

Voor ons doel zijn verschillende plantesoorten bruikbaar. Ik noem u er een aantal en vermeld tussen haakjes wat de normale hoogte kan worden.

Vlier (2-3m), ribes (1-1.50m), deutzia (1-1.50m), gelderse roos (1-1.50m), haagbeuk (1-1.50m), viburnum of sneeuwbal (2m), budleia of vlinderstruik (2m), liguster (2m), jasmijn (2m), spirea (1m), vuurdoorn tegen een muur bijvoorbeeld, lijsterbes, prunus, duindoorn, veenbes, brem, berk, wilde roos, etc. Ook en vooral de groenblijvende soorten zoals buxus of palmboompje, klimop, dwergmispel of cotoneaster, mahonia en de grote groep van coniferen. Voor onderbegroeiing zijn heidepollen, diverse graspollen, dwergmispel, mahonia, plat gekweekte juniperus aurea en diverse andere platgekweekte conifeersoorten zeer geschikt.

Voor dat we gaan planten dienen we eerst goed de grond te bewerken. We spitten hem twee steek diep om. Is de grond wat zwaar met een harde onderlaag dan moeten we nog een steekje dieper spitten. Al het vuil wat we daarbij tegenkomen, stukken hout, puin, glas etc., verwijderen we. Hierna egaliseren we het stukje en we maken dat het niveau in de volière wat hoger is dan van de tuin maar wel wat lager blijft dan de vloer van het nachtverblijf. Hierdoor blijven zowel de bodem van de volière als de vloer in het nachtverblijf zo droog mogelijk. Het is voor de vogels beslist niet prettig om constant natte pootjes te krijgen wanneer ze al zoekend naar voedsel zich op de grond bevinden. Dat laatste doen ze nu eenmaal graag, althans erg veel soorten, en we zien ze dan ook regelmatig al scharrelend door de volière dwalen.

Als de grond wat zwaar is kan deze door er een hoeveelheid turfstrooisel in te brengen wat losser en lichter worden gemaakt. Bovendien is het regelmatig opbrengen van compost ook erg goed niet alleen voor de planten maar je staat er versted van wat de vogels daar nog allemaal weten uit te halen.

Het is zeker niet zo dat elke plant, struik of boom op elke grondsoort en op iedere plek goed gedijt. Het is daarom verstandig om op het tuincentrum te informeren wat u het beste kunt nemen.

Ten aanzien van de coniferen, waarvan er zeker niet mogen ontbreken, zij op-

ysel

De,

ig in volières

gemerkt dat ze het liefst een wat zand-rige grond vragen. Als de grond op uw plekje wat zwaar is, maak hem dan, zoals gezegd, met turfstrooisel wat lichter. Kijk bij aankoop van planten niet zo naar fraaie vormen, het zijn vaak de meeste grillige, gekgevormden die het het beste doen en die voor de vogels de meeste mogelijkheden bieden.

Als u uw keus heeft bepaald, zet dan de planten zo maar even los weg op die plaatsen waar u denkt dat ze het beste uitkomen. Houdt daarbij wel de hoogte in de gaten en probeer het geheel zo te arrangeren dat er door het hoogteverschil, trapezovorm, een aardige inktijk ontstaat. Zet dus de hoogste achteraan en de kleinere er voor of er half naast. U verkrijgt dan een aardig perspectief.

De plantgaten moet u ruim uitgraven. Bij heesters en boompjes hangt de maat van het plantgat af van de grootte van het wortelgestel. U moet ze even diep planten als ze vroeger hebben gestaan. Na aanplanting de grond ruim begieten met water en daarna stevig aantrappen. De coniferen en andere groenblijvende planten worden met kluit geleverd. Om de kluit is in de meeste gevallen een stukje juten of een nylonnetje gebonden dat de zaak bij elkaar houdt. Er voorzichtig mee omgaan en pas in het plantgat het netje verwijderen. De plantgaten van deze kluithoudende moeten zo diep zijn dat de kluit juist onder komt. Bij het planten van coniferen veel water geven, vooral in het begin, en de grond goed aantrappen. Wees ook daarna niet zainig met water.

Alle werkzaamheden met betrekking tot de beplanting dient u het beste in het najaar te verrichten, zoals snoeien, nieuwe aanplant en verplantingen. Wacht daarmee niet tot midden voorjaar omdat in die periode al vrij snel het broedseizoen gaat beginnen want ook de vogels moeten weer even wennen aan veranderde omstandigheden en de tijd die dat vraagt is meestal in het voorjaar te kort.

Als u de gehele vlucht met golfplaten heeft afgedekt, is het noodzakelijk dat u regelmatig met de tuinslang de beplanting besproeit. Planten hebben niet alleen het water nodig voor de groei, maar u kunt dan ook die planten schoon spuiten want ongetwijfeld zullen er hier en daar wel wat uitwerpselen terecht-

gekomen zijn. Vooral tijdens de zomer zal er veelvuldig gespoten moeten worden. In het begin zullen de vogels tijdens dat spuiten wel wat onrustig zijn, maar zij krijgen gauw genoeg door wat er aan de hand is en er dan zelfs kennelijk plezier in krijgen.

Een mogelijkheid is ook om in de volière een sproeiinstallatie aan te leggen zoals die door bloemkwekers in kassen worden gebruikt. Zo'n installatie is vrij gemakkelijk aan te leggen, en beslist niet kostbaar en bestaat uit een p.v.c. pijp met een diameter van 2,5 cm. Om de ongeveer 80 cm worden in die pijp gaatjes geboord en een draadje getapt waarin dan van hetzelfde materiaal vervaardigde sproeidoppen worden geschroefd. Aan het uiteinde van de pijp moet een eindstop worden bevestigd en aan het begin een aansluiting voor bijvoorbeeld een tuinslang die dan weer gekoppeld kan worden aan de kraan. Van hetzelfde materiaal zijn allerlei hulpstukken verkrijgbaar zoals bochtjes, T-stukken etc. Met p.v.c. lijm is alles muurvast en lekvrij te monteren. Zoals reeds eerder gezegd, er zijn vogelsoorten waar planten en heesters niet tegen bestand zijn. Kanaries en parkieten weten met elk stukje groen wel raad en is er niet een groenvoorziening weinig of geen eer te behalen. In die gevallen is de volière heel goed op te sieren met grillig gevormde takken, boomstammen of boomstronken etc. In de onderhavige gevallen adviseer ik u daar gebruik van te maken, we moeten tenslotte ook aan enige decoratie denken, het zicht wil ook wel wat.

Tenslotte adviseer ik u om vooral ook, en misschien wel juist in die gevallen waar in de volière niet geplant kan worden, de nodige aandacht te schenken aan de beplanting om de volière. Een border aan de voorkant en wat grotere planten of heesters aan de achterkant en opzij, doen het erg goed en geven bovendien de nodige afstand. Zo'n volière staat daar dan niet meer zo maar te staan maar vormt een geheel met de tuin en dat geeft rust. In het tuingebeuren heeft dan de volière een functie zonder op te vallen en dat is nu precies wat het moet zijn.

door Cevab

ysel

Spreeuwpotten

Enkele maanden geleden werd ik bij toeval gekonfronteerd met een fragment van een z.g. spreeuwpot.

De eigenaar van het bekende koffiehuis „De Moyses” te Bergen op Zoom vond bij het ontruimen van een 17e eeuwse afvalput in zijn pand een gebroken stuk rood aardewerk, wat in eerste instantie afkomstig leek te zijn van een hals van een kruik of iets dergelijks.

Het bijzondere van deze vondst was echter dat er op dit halsfragment geen glazuurlaag was aangebracht. Bovendien bevonden zich aan één kant van de hals twee uitstulpingen, ieder voorzien van een gaatje.

Omdat het bij de kastelein-eigenaar bekend was dat ik me als „vrije tijd pottenbakker” intensief bezighoud met het vervaardigen van aardewerk producten, raadpleegde hij me omtrent de herkomst van dit stuk.

Een nader onderzoek toonde, zoals hierboven vermeld, aan dat het hier waarschijnlijk een fragment betrof van een z.g. spreeuwpot.

De naam „spreeuwpot” is hier enigszins misleidend. In de literatuur komt men ook de naam „vinkepot” of „eksterpot” tegen.

De vondst in Bergen op Zoom stond niet op zichzelf. Bij een archeologisch bodemonderzoek in de buitentuin van de Sint Pieterabij in Gent, in de Leidse Gracht in Amsterdam en op slot Loevestein werden voorwerpen opgegraven waarvan de functie lange tijd een raadsel bleef.

Pas in 1940 werd de betekenis van de vondsten duidelijk tijdens verbouwwerkzaamheden aan een pand aan het Rokin in Amsterdam kwam een gevelsteen tevoorschijn waarop duidelijk de functie van de spreeuwpot stond afgebeeld.

Spreeuwpotten of vinkepotten waren een soort vogelkastjes van aardewerk. Een spreeuwpot was bedoeld als nestgelegenheid voor allerlei soorten vogels.

Daarnaast had men met de spreeuwpot nog een ander doel voor ogen: in de bodem van de pot of aan de zijkant bevond

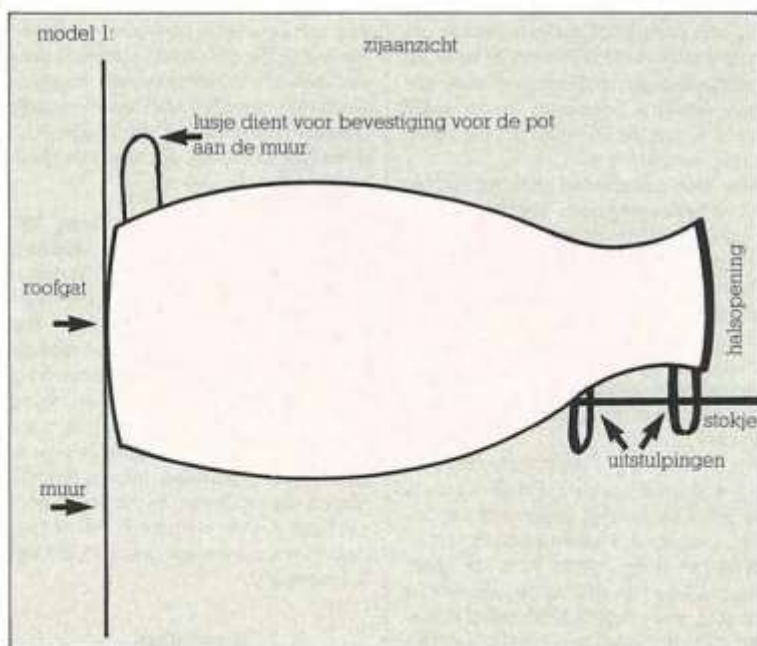
zich een gat, dat al of niet met een dekseel kon worden afgesloten. Dit gat diende als roofofening om jonge vogels te vangen. De pot werd met de opening tegen de muur gehangen en als de vogels zich binnenin hadden genesteld, werd door de eigenaar van de pot op het uitbroeden van de eieren gewacht.

Wanneer de jonge vogels voldoende waren gegroeid, sloot men met de ene hand de vliegopening af, terwijl men langs het roofof gat de vogels uit de pot kon nemen.

Vooraf jonge spreeuwen werden vroeger als een delicatessen beschouwd. (In sommige zuidelijke landen is dat nog steeds zo).

In het kookboek „De Geoeffende en Ervaren Keukenmeester of de Verstandige Kok”, uitgegeven in Leiden in 1701, is een recept te vinden voor het bereiden van „Pastey van jonge spreeuwen, Zwaluwen en ander kleyn Gevogelte”. Soms werden aan het eten van spreeuwen zelfs geneeskrachtige eigenschappen toegekend.

Waren spreeuwen slechts sporadisch op het menu van onze voorouders te vinden? Waarschijnlijk niet. Het Leidse kookboek vermeldt in het voorwoord: „Onderwijsende, hoe dat in Engeland, Frankrijk, Italië, Duytsland & c. alderhande soorten van Spysen, soo voor de Tafelen der Grooten, als lagere en min-

dere Stants-Personen, bereyd, behandeld en toegemaakt werden". Dit wijst erop dat spreeuwen en andere vogelsoorten vroeger door alle „standen" gekonsumeerd werden.

Over de ouderdom van spreeuw-potten is alleen bekend, dat ze in de literatuur van de 16e- en de 17e eeuw al herhaaldelijk vermeld worden.

Ook op schilderijen van b.v. Pieter Bruegel de Oude, Jeronimus Bosch en Jan van Goyen zijn talrijke afbeeldingen van spreeuw-potten te vinden. Wanneer we op deze bronnen mogen afgaan, dan dateert het gebruik van spreeuw-potten dus al uit het begin van de 16e eeuw. Het is echter heel goed mogelijk dat spreeuw-potten al eerder in gebruik waren.

Naar het model ingedeeld, kunnen we globaal genomen twee typen onderscheiden:

- 1) spreeuw-potten met een roofigat in de bodem
  - 2) spreeuw-potten met een roofigat aan de zijde en soms een afgeplatte buik.
- Beide typen werden door de potten-

bakker op de draaischijf vervaardigd. Op een enkele uitzondering na, werden ze niet van een glazuurlaag voorzien. Het resultaat was, wat we tegenwoordig een „biscuit gebakken pot" zouden noemen van rood aardewerk. Het model met het roofigat in de bodem werd „recht" tegen de muur gehangen. De pot met het roofigat aan de zijde werd „langs" de muur opgehangen. Hiertoe werd er aan de buik van dit model een uitstulpinkjes aangebracht, ieder met een gaatje erin. Door deze gaatjes werd een stokje gestoken waarop de vogels konden landen om vervolgens door de halsopening de pot binnen te gaan. Waarschijnlijk is het model met het roofigat in de bodem het oudst en het meest in gebruik geweest, als we mogen afgaan op het feit dat juist dit type veelvuldig werd afgebeeld op de 16e- en 17e eeuwse schilderijen.

Spreeuw-potten werden dikwijls opgehangen tegen de schoorstenen van woonhuizen. Op sommige schilderijen zijn er op schoorstenen wel rijen van drie of vier potten tegelijk afgebeeld.

Soms werden ze ook op andere gebouwen aangebracht, zoals b.v. stadspoor-ten. Ook werden ze wel tegen de muur van een huis gehangen onder de nok van het dak of boven de deur. Sommige auteurs veronderstellen dat in het laatste geval de spreeuw-pot ook diende als symbool van gastrijheid, zoals b.v. ook het geval was met de kruik aan de gevel van de herberg.

Naar het schijnt werden spreeuw-potten kort na de Tweede Wereldoorlog nog gebruikt in Noord-Brabant en in Limburg, echter niet in de oorspronkelijke versie.

Voor het vangen van jonge spreeuwen gebruikte men hier opengewerkte bloempotten of jeneverkruiken.

Waarschijnlijk hing dit samen met het feit dat spreeuw-potten van het oorspronkelijke model tegenwoordig nauwelijks meer worden gemaakt. Het ambacht van zelfstandig pottenbakker is in onze moderne smaneleving immers praktisch totaal verdwenen.

Momenteel zijn in diverse musea in Nederland en in België nog spreeuw-potten te bezichtigen.

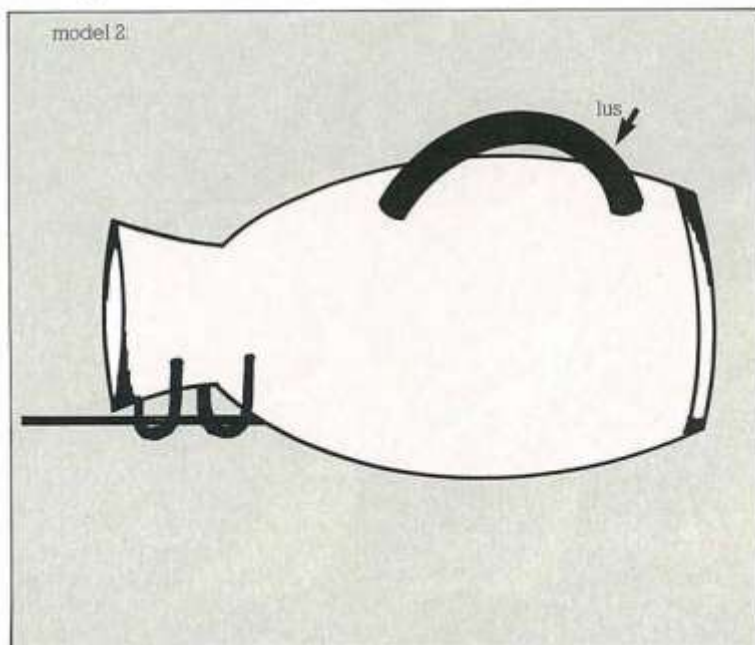
Recent zijn enkele door mij vervaardigde exemplaren opgehangen in het uit de 15e eeuw daterende Markiezenhof-komplex in Bergen op Zoom.

Deze moeten hier hun oorspronkelijke-functie weer gaan vervullen, hoewel het zeker niet de bedoeling is de jonge spreeuwen te verwerken in pasteien! Wie door dit artikel geïnteresseerd is geraakt in spreeuw-potten, kan altijd contact opnemen met de schrijver ervan:

Hans Westerweel
Hof van Sulzbach 32
4624 KG Bergen op Zoom
Telefoon 01640-54342

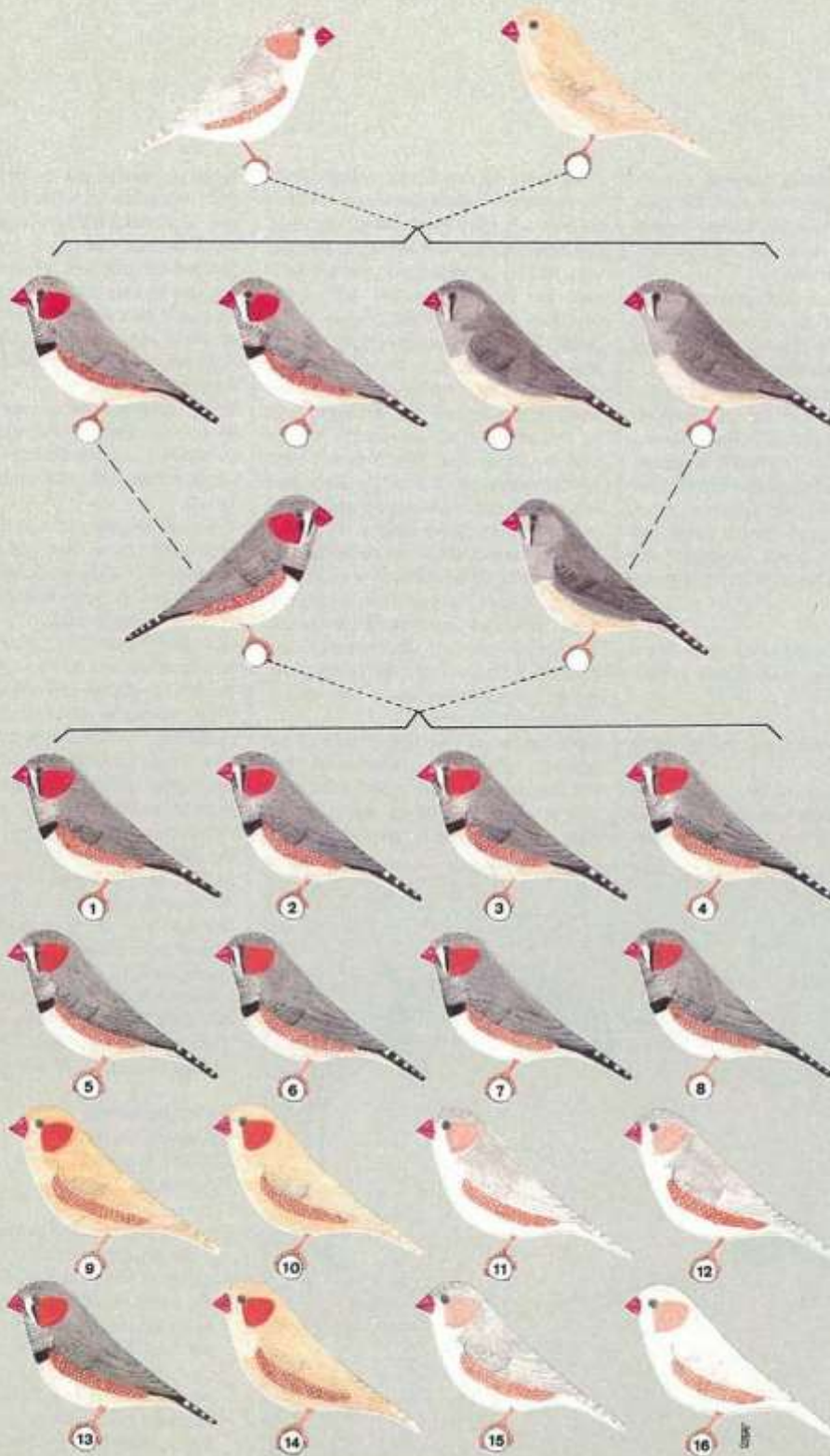
Voor dit artikel werd gebruik gemaakt van de volgende literatuur:

- een mededeling uit het *Oudheidkundig Jaarboek 1946*.
- een herinneringsboekje gewijd aan prof. P.J. Vandenhouste uitgegeven in Gent 1983.
- een aantal andere artikelen en afbeeldingen, beschikbaar gesteld door dhr. J. Schepman in Vlissingen.

Schema uit het boek ZEBRAVINKEN

Zebravinken in 50 kleurslagen

Mutanten/Combinaties

Deze artikelenreeks heet „ZEBRAVINKEN IN VIJFTIG KLEURSLAGEN“, terwijl wij eigenlijk maar veertien mutaties kennen bij de zebra vinken: bruin, bleekrug, masker, pastel, witborst, zwartborst, oranjeborst, isabel, wit, bont, wang, zwartwang, geelsnavel en kuif. Dit zijn allemaal erfelijke veranderingen van het uiterlijk van de oorspronkelijke zebra vink zoals deze in het wild voorkomt.

Een bruine zebra vink is dus een mutant, ook de grijze bleekrug is een mutant. Een bruine bleekrug is geen mutant omdat deze kleurslag is verkregen door KOMBINATIE van bruin (mutant) en bleekrug (mutant). De bruine bleekrug is dus een MUTATIECOMBINATIE.

De bruine bleekrug noemen wij een kleurslag net zoals de grijze bleekrug een kleurslag is, maar ook de bruine bleekrug is een kleurslag. Bij de benoeming van de kleurslagen gaan wij af op het uiterlijk van de zebra vink, terwijl wij bij mutanten uitgaan op de erfelijkheid van de verschijningsvorm. Wanneer u dit zo leest zou u kunnen veronderstellen dat wij alle mutaties eindeloos kunnen combineren. Dus zelfs meer dan de vijftig te behandelen kleurslagen zouden kunnen verkrijgen. U moet er echter niet van uitgaan dat het kweken van mutatiecombinaties altijd een eenvoudige aangelegenheid is. Het is bijvoorbeeld beslist niet zo dat door paring van een bruine zebra vink aan een grijze bleekrug, automatisch bruine bleekruggen worden geboren. Bij combinaties zijn wij volledig afhankelijk van de natuurlijke „gang“ van de erfelijke factoren.

In het begin van de 19e eeuw heeft een Oostenrijkse monnik, Gregor Mendel vastgesteld dat er een vast patroon was waar te nemen bij de vererving van mutaties. Mendel heeft zijn bevindingen voor het nageslacht vastgelegd in de zo bekende wetten van Mendel. Nu wilde ik u beslist niet lastig vallen met deze voor sommige zo moeilijke erfelijkheids wetten. Wel belangrijk is te weten

dat de erfelijke factoren „gewoon“ (autosomaal) of geslachtsgebonden vererven. Verder is belangrijk te weten of de mutatie dominant vererft of recessief t.o.v. haar wildfactor.

In het kweekschema dat bij dit artikel is afgebeeld is de gemakkelijkste erfelijkheidsregel in beeld gebracht. Twee mutanten, te weten een witborst en een isabel worden aan elkaar gepaard. De eerste generatie is normaal grijs, maar wat niet in deze tekening tot uiting is te brengen, is het gegeven dat deze F₁-jongen wel de mogelijkheid hebben om witborst en isabel te vererven. Deze grijze jongen zijn allemaal „split“ voor witborst en isabel. Worden nu twee van deze grijze jongen weer aan elkaar gepaard, blijkt in de tweede generatie dat de kenmerken van de grootouders weer te voorschijn komen. Wij zien naast de grijze die geboren worden ook

---

Tekst: Hans Klören

Schema uit het boek ZEBRAVINKEN

---

weer isabellen en witborsten. Maar het ging ons niet om de grijzen, de witborsten of isabellen, maar om de combinatie van de witborst en isabel. De afgebeelde zebra vink op nummer 16 is zo'n combinatievogel. Wij zouden deze kleurslag witborst-isabel kunnen noemen, maar jaren geleden is een dergelijke kleurslag al roodflank genoemd en zo gaat hij ook nu nog door het leven. In de tweede generatie kregen wij dus de door ons gewenste combinatie, maar ik heb het al eerder gezegd, dit is een voorbeeld van twee mutaties die verder niet zo gecompliceerd in elkaar zitten. Dat het niet altijd zo gemakkelijk gaat weten wij uit ervaring met de bruine bleekrug. De bruine bleekrug is dus ook zo'n combinatie van mutaties, maar voor deze combinatie tot stand kwam waren wij volledig afhankelijk van een helpende hand door de natuur. De mutaties bruin en bleekrug zijn namelijk

gekoppelde factoren en die zijn niet zondermeer te combineren. Ongetwijfeld zullen er liefhebbers zijn die het combineren van al die mutaties afwijzen omdat daardoor de „klassieke kleurslagen“ verdrongen worden of zelfs zouden verdwijnen. Bekijken wij het kweekschema dan ziet u dat in de eerste generatie normaal grijsen worden geboren. Deze zijn dan wel split voor isabel en witborst, waardoor ze voor normaal grijs mogelijk niet 100% voldoen aan de verwachtingen. In de tweede generatie echter worden ook normaal grijsen geboren die niet split zijn voor de eerdergenoemde mutaties (nr. 13). Dit zijn homozygote normaal grijze zebra vinken. Misschien wel aardig te weten dat de grijze pop die de 2e prijs behaalde in Zutphen en de grijze man die bij Vogel 85 kampioen werd in de keurmeestersklasse, grijze nakweken waren die uit dergelijke combinaties zijn geboren.

Bij de kweek van zebra vinken kunnen wij ons toeleggen op de kweek van een of twee kleurslagen en proberen deze kleurslagen door selectie zo goed mogelijk te kweken. Ook kunnen wij ons toeleggen op de kweek van kleurslagen die te verkrijgen zijn door combinaties van mutaties. De eerste groep kwekers is vrij groot en het resultaat van hun kweek is vooral te bewonderen in hoofdgroep 17 van het bondsvraagprogramma. Vorig jaar b.v. op de grote zebra vinken tentoonstelling van de NZC te Soest waren in deze hoofdgroep bijna 500 zebra vinken ingezonden. Hoofdgroep 18 is in hoofdzaak bestemd voor de meer experimentele zebra vinken, met uitzondering van de witten.

Wat de zebra vinkenkwekers op dit gebied hebben bereikt is ook dit jaar weer te bewonderen op de internationale tentoonstelling georganiseerd door de NZC te Soest. In dit verband worden de Belgische inzendingen met spanning gemoet gezien omdat zij al vaker met onverwachte combinaties op de propen kwamen.

ERVARINGEN MET DE BRUINBORST-ASTRILDE

De vogels die afkomstig zijn uit West en Midden Afrika worden maar zelden ingevoerd en vandaar dat ik, toen ik door een importeur werd opgebeld dat hij ze binnen had, ze diezelfde avond nog heb opgehaald. Het waren in totaal zeven vogels, twee oudere koppels en drie jongen welke nog niet op kleur waren. Die jongen bleken later allemaal mannen te zijn. De man heeft namelijk een bruine buik en borst welke kleur doorloopt op de zijkanten van de kop. Voorhoofd en teugel zijn donker kastanjebruin, ogen donkerrood met grijze lidrand, snavel zwart. De popjes zijn duidelijk lichter van kleur. Hun grootte is ongeveer 11 cm. Zoals de andere nigrita-soorten hebben ook deze een stuk of vier lange spitse veren op het achterhoofd die overigens alleen maar goed te zien zijn als ze het kopje voorover buigen.

Alle nigrita's zijn echte vruchten- en insecteneters alhoewel ze tot de prachtvinken behoren. Je kunt dat zien aan de lange en spitse snavel. Daar er betrekkelijk weinig over deze vogels bekend is, heb ik ze eerst in broedkooien ondergebracht waarin ik ze van alles heb voorgeschoteld zoals o.a. appel, rijpe peer, tomaat, universeelvoer, mierenpoppen, buffalo- en meelwormen. Na enkele weken heb ik één koppel overgebracht naar een grotere vlucht, waarin ook een koppel grijskopastrilden en meesastrilden waren gehuisvest. Het andere koppel zette ik

(Nigrita bicolor)

in een grotere broedkooi over. Omdat de grijskop astrilden ook in de broedkooi tot nestelen kwamen wilde ik dat met het koppel bruinborsten ook proberen. Op een gegeven moment hoorde ik vanuit de vlucht een mooi gezang en bij nadere observatie bleek dat van de bruinborst man te zijn. Die zang lijkt wat op dat van de kanarie alleen wat zachter. Af en toe zingt de vogel terwijl hij een strootje in de snavel heeft. Dit koppel had na een maand of vijf na aanschaf een nest gemaakt in een op 75 cm hoogte opgehangen bos riet. Het nest was

gemaakt van lange grashalmen en coocsvezel en van binnen afgewerkt met wit nestmateriaal, sharpie. Toen ik op een keer de pop wat rare schokkerige bewegingen zag maken, heb ik haar uitgevangen en apart gezet. Na enkele maanden is ze dood gegaan. Omdat ik nog een pop had, heb ik die bij de man in het vluchtje gebracht. Ik zag toen overigens wel aan de vogels dat ze niet voor honderd procent fit waren. Ze begonnen op een gegeven moment allemaal van die schokkerige bewegingen te maken. Omdat ik dacht dat het een vorm van stress was, heb ik ze apart gezet en ze echt met rust gelaten. Het ziektebeeld duurde bij sommigen wel een half jaar of langer en uiteindelijk was er toch de dood mee gemoeid. Inmiddels had ik de vogels wel een vitamine B-complex gegeven. Uiteindelijk hebben twee mannen het ruim twee jaar volgehouden.

De vogels kregen alleen nog maar ei-voer, universeel- en insectenvoer en zo nu en dan wat levende insecten.

Achteraf denk ik dat de vogels toch te veel van het goede hebben gehad en zijn ze op de een of andere manier vergiftigd. Zeker weten doe ik het echter niet. Het is gebleken, ook bij anderen, dat de bruinborsten bijzonder moeilijk te houden vogels zijn, vandaar voor mij een reden ze niet meer aan te schaffen.

W. Postma

Universeelkooi

Teneinde misverstanden te voorkomen zij nog eens nadrukkelijk vastgesteld dat de universeelkooi exact moet voldoen aan de voorgeschreven afmetingen en uitvoering. Ook het aantal en de plaats van de zitstokjes is ongewijzigd en precies aangegeven. In de handel blijken ook zogenaamde universeelkooien met één zitstok verkrijgbaar te zijn. Let op, die zijn niet goed. Beweringen dat de universeelkooi gewijzigd is of gaat worden zijn volkomen uit de lucht gegrepen. De zitstokjes dienen ongeschilderd te zijn. Ook is het niet toegestaan om glimmende fronten te gebruiken. Onthefingen voor het gebruik van afwijkende TT-kooien worden NIET verleend. Gratis werktekeningen zijn op het bondsbureau verkrijgbaar.

De volière van de maand

Ad van Oers, Torenstraat 148 in Drunen houdt al sedert 1955 vogels en is sinds 1978 lid van de Edelzager te Drunen. Het is, zo schrijft hij, een grote vereniging met bekwame tropen- en kanarie-kwekers.

De vier foto's geven een goed beeld op welke wijze hij zijn liefhebberij beoefent en hij vertelt daarover het volgende:

Mijn kooi is 6.50 m lang en 2.50 meter breed. In het midden van die ruimte is een scheiding en in de ene helft staan 44 broedkooien van 60 x 35 cm opgesteld en in de andere helft 9 vluchten van 1 m bij 80 cm.

De vogelcollectie bestaat uit rijstvogels, spitsstaartamadinen, diamantvinken, zebrovinken en japanse meeuwen. En met al die soorten ben ik al eens kampioen geweest. In december begin ik met de kweek. Vier weken van te voren geef ik mijn vogels gekiemd raapzaad waarin veel vitamine E zit wat weer goed is voor de bevruchting. Ik heb nu, begin april, ongeveer 150 jonge vogels. Van 8 koppels spitsstaarten, brengen 5 koppels hun jongen zelf groot. Van de

andere koppels leg ik de eieren onder de japanse meeuwen. Er wordt nogal eens gezegd „bij mij moeten ze het zelf doen“ maar als dat niet gebeurt is het toch wel goed dat je de japanse meeuwen kunt inschakelen. Het eivoer maak ik altijd zelf en is ook niet elke dag hetzelfde. Er wordt wel beweerd dat je tijdens de broedperiode niet van voer mag veranderen maar dat doe ik juist wel. Ook veel onkruidzaad voer ik en die zaden vergaar ik in de zomer. Ik ben van mening dat er namelijk geen echt onkruidzaad te koop is. Om jonge vogels goed te kunnen verzorgen moet je er wel wat voor doen en er veel tijd is steken. De resultaten komen dan ook wel. Je hoeft niet altijd dure vogels te hebben of te kopen om kampioen te worden. Veel liefhebbers zijn van mening dat als ze vogels kopen van kampioenen ze het zelf ook zullen worden maar zo ligt het niet. Ik heb wel eens vogels op een tentoonstelling gezien 86 punten die ik best in mijn kooi had willen hebben. Meestal is zo'n laag puntenaantal te wijten aan het feit dat de vogels niet voor de tentoonstelling zijn getraind en daardoor

niet goed zijn gebracht. Voor dat de tentoonstelling begint ben ik drie maanden met mijn vogels bezig en zet ze in die tijd geregeld op een andere plaats. Ze worden dan goed mak en dat scheelt, vind ik, altijd wel een punt.

Tenslotte nog even terugkomend op natuurbroed spitsstaartamadinen. Ik doe het zo, als er van een koppeltje de eerste jongen zijn, haal ik ze bij die oudervogels weg en leg daarvoor in de plaats spitsstaarten welke 5 tot 6 dagen ouder zijn. Die jongen zijn al wat sterker en bedelen ook veel meer om voer. De oudervogels worden daardoor kennelijk gestimuleerd en gaan zonder meer aan de slag. Als dat ouderkoppel voor de tweede keer jongen krijgt, gaat het al een stuk beter. Probeer het maar eens, succes!

